

**GÜZEL SANATLAR LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMLERİ ÇALGI
EĞİTİMİ KEMAN DERSİNDE MOTİVASYONU ETKİLEYEN
FAKTÖRLERİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA
İNCELENMESİ**

Yasemin Koca

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

MART, 2024

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşulu ile tezin teslim tarihinden itibaren bir (1) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Yasemin
Soyadı : Koca
Bölümü : Müzik Eğitimi
İmza :
Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Çalgı Eğitimi Keman Dersinde
Motivasyonu Etkileyen Faktörlerin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda
İncelenmesi

İngilizce Adı: Investigation of The Factors Affecting Motivation In Fine Arts High
Schools Music Departments Instrument Education Violin Lesson In The
Direction Of Student Opinions

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Adı Soyadı : Yasemin Koca
İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Yasemin Koca tarafından hazırlanan “ Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Çalgı Eğitimi Keman Dersinde Motivasyonu Etkileyen Faktörlerin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Gamze Elif Tanınmış

(Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Bilgin

(Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Kaan Yüksel

(Devlet Konservatuarı, Başkent Üniversitesi)

.....

Tez Savunma Tarihi: 23/02/2024

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban ÇETİN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca desteğini ve yardımını esirgmeden bilgi ve deneyimi ile akademik ve mesleki hayatıma ışık tutan değerli tez danışmanım sayın Prof. Dr. Gamze Elif TANINMIŞ’a, yaşamım boyunca her an yanımda olduklarını ve desteklerini hissettiğim sevgili aileme, tezimdeki ankete özveri ve titizlikle katkıda bulunan öğretmen ve öğrencilere en içten sevgi, saygı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

**GÜZEL SANATLAR LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMLERİ ÇALGI
EĞİTİMİ KEMAN DERSİNDE MOTİVASYONU ETKİLEYEN
FAKTÖRLERİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA
İNCELENMESİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

Yasemin Koca
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mart, 2024

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü çalgı eğitimi keman dersinde motivasyonu etkileyen faktörleri öğrenci görüşleri doğrultusunda ortaya koymaktır. Araştırma taşıdığı amaca uygun olarak, takip edilen yöntem ve elde edilen verilerin niteliği açısından durum saptamaya yönelik betimsel bir çalışmadır. Betimsel nitelikte desenlenmiş bu araştırmada, nicel veriler için anket yöntemi, nitel veriler için kaynak tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerindeki keman öğrencileri, örneklemini ise 2022-2023 eğitim-öğretim yılında, Türkiye’nin yedi coğrafi bölgesinden seçilmiş yedi ildeki güzel sanatlar liselerinde öğrenim gören 1., 2., 3., 4. sınıflarından oluşan toplam 137 keman öğrencisi oluşturmaktadır. Konu ile ilgili öğrenci görüşlerini tespit etmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen 45 sorudan oluşan anket formu, Google Forms aracılığı ile keman öğrencilerine ulaştırılmıştır. Bu araştırmada sorular, güzel sanatlar liselerinde keman dersinde motivasyonu etkileyen öğretmen, çevre ve kişisel faktörler alt başlıkları ile oluşturulmuştur. Bu bağlamda, anket yöntemi uygulanan çalışmada, toplanan nicel veriler SPSS yardımıyla işlenmiş ve elde edilen verilere ilişkin bulgular frekans (f) ve yüzde (%) olarak gruplandırılıp tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda; keman eğitiminde kişisel, öğretmen ve çevre faktörlerinin motivasyonu olumlu ve olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Buna bağlı olarak öğrencilerin keman eğitiminin sonunda ulaşmayı düşündüğü hedefleri hakkında yeterli bilgi sahibi olma konusunda kararsız olduğu, öğretmenin piyano ile eşlik yapmasının keman eğitimi sürecine katkı sağladığı ve öğrencilerin kullandığı kemanların kalitesinin

motivasyonu olumlu yönde etkilediği sonucu ortaya çıkmıştır. Keman eğitimi sürecinde öğretmen-öğrenci ilişkisinin, öğrenci karakterinin ve çevrenin, motivasyonu etkilemede önemli bir etken olduğu görülmüştür. Öğrencilerin entonasyon problemi yaşamaması ve çalgısından zevk alabilmesi açısından öğretmenlerin keman eğitimi sürecinde piyano ile eşlik yapması ve çalgı seçiminin alanında uzman öğretmen kontrolü ile yapılması önerilmektedir. Her öğrenci kişisel özelliğine uygun hedefler oluşturması yönünde desteklenmeli, bu doğrultuda onlara doğru yönlendirmeler yapılarak eğitimler verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler : Müzik Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Keman Eğitimi, Güzel Sanatlar Lisesi, Motivasyon.

Sayfa adedi : xiii+71

Danışman : Prof. Dr. Gamze Elif Tanınmış

**INVESTIGATION OF THE FACTORS AFFECTING MOTIVATION
IN FINE ARTS HIGH SCHOOLS MUSIC DEPARTMENTS
INSTRUMENT EDUCATION VIOLIN LESSON IN THE DIRECTION
OF STUDENT OPINIONS
(Master Thesis)**

**Yasemin Koca
GAZI UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES
March, 2024**

ABSTRACT

The purpose of this research is to reveal the factors affecting motivation in the instrument education violin lesson of the Music Department of Fine Arts High Schools, in line with student opinions. The research is a descriptive study aimed at determining the situation in terms of the method followed and the quality of the data obtained, in accordance with its purpose. In this descriptive research, the survey method was used for quantitative data and the source scanning method was used for qualitative data. The population of the research consists of violin students in Fine Arts High Schools in Turkey, and the sample consists of 1st, 2nd, 3rd and 4th grade students studying in fine arts high schools in seven provinces selected from seven geographical regions of Turkey in the 2022-2023 academic year. It consists of a total of 137 violin students. In order to determine student opinions on the subject, a survey form consisting of 45 questions developed by the researcher was delivered to violin students via Google Forms. In this research, the questions were created under the subheadings of teacher, environment and personal factors affecting motivation in violin lessons in fine arts high schools. In this context, in the study where the survey method was applied, the collected quantitative data were processed with the help of SPSS and the findings related to the data obtained were grouped as frequency (f) and percentage (%) and interpreted in tables. As a result of the research; It has been concluded that personal, teacher and environmental factors affect motivation positively and negatively in violin education. Accordingly, it has been revealed that students are indecisive about having sufficient information about the goals they intend to achieve at the end of violin education, the teacher's accompaniment with the piano contributes to the violin education process, and the quality of

the violins used by the students affects motivation positively. It has been observed that the teacher-student relationship, student character and environment are important factors in affecting motivation during the violin education process. In order for students to avoid intonation problems and to enjoy their instrument, it is recommended that teachers accompany the violin with the piano during the violin education process and that the instrument selection be made under the supervision of teachers who are experts in their field. It is thought that each student should be supported to create goals appropriate to their personal characteristics, and they should be given correct guidance and training in this direction.

Keywords :Music Education, Instrument Education, Violin Education, Fine Arts High School, Motivation.

Number of pages : xiii+71

Advisor : Prof. Dr. Gamze Elif Tanınmış

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU.....	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ	xi
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Müzik Eğitimi.....	1
1.2. Çalgı Eğitimi.....	3
1.3. Keman Eğitimi.....	6
1.4. Güzel Sanatlar Lisesi.....	9
1.5. Motivasyon.....	11
1.5.1. İçsel Motivasyon.....	14
1.5.2. Dışsal Motivasyon	14
1.6. Problem Durumu	14
1.7. Problem Cümlesi	16
1.8. Alt Problemler	16
1.9. Araştırmanın Amacı.....	16
1.10. Araştırmanın Önemi	16
1.11. Varsayımlar	16
1.12. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	17
BÖLÜM II	18
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	18

BÖLÜM III.....	25
YÖNTEM.....	25
3.1. Araştırmanın Modeli	25
3.2. Evren ve Örneklem	25
3.2.1. Öğrencilerin Demografik Bilgileri	26
3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	29
BÖLÜM IV	30
BULGULAR VE YORUMLAR.....	30
4.1. Keman Eğitiminde Motivasyona Etki Eden Kişisel Faktörlere Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	30
4.2. Keman Eğitiminde Motivasyona Etki Eden Öğretmen Yaklaşımlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	36
4.3. Keman Eğitiminde Motivasyona Etki Eden Çevresel Faktörlere Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	43
BÖLÜM V	49
SONUÇ VE ÖNERİLER	49
5.1. Öneriler	52
KAYNAKLAR	57
EKLER	64
EK 1. Anket Formu	65

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Dağılımları	26
Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları.....	277
Tablo 3. Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımları	27
Tablo 4. Öğrencilerin Günlük Keman Çalışma Sıklığına Göre Dağılımları.....	27
Tablo 5. Ailenin Müzikle İlgilenme Durumu.....	288
Tablo 6. Güzel Sanatlar Lisesinin Tercih Edilmesinde Etkili Olma Durumu.....	28
Tablo 7. Keman Çalgısını Tercih Etmede Etkili Olma Durumu	28
Tablo 8. Güzel Sanatlar Lisesine Gelmeden Önce Keman Eğitimi Alma Durumu	299
Tablo 9. Öğretmenin Ana Çalgısının Keman Olma Durumu	29
Tablo 10. Öğrencilerin Düzenli Olarak Keman Çalışmadığı Zamanlardaki Duygularına Dair Görüşleri	30
Tablo 11. Öğrencilerin Fiziksel Özelliklerinin Keman Çalmaya Uygunluğuna Yönelik Görüşleri	31
Tablo 12. Öğrencilerin Keman Dersine Severek Çalışma Durumuna Yönelik Görüşleri ...	31
Tablo 13. Öğrencilerin Heyecanlı Bir Karaktere Sahip Olmasının Keman Çalma Performansını Olumsuz Etkileme Durumuna Yönelik Görüşleri.....	32
Tablo 14. Öğrencilerin Uzun Süre Aynı Etütleri Çalıştıklarında Kemana Olan Motivasyonlarının Azalma Durumlarına Yönelik Görüşleri.	32
Tablo 15. Öğrencilerin Kendilerinden Daha İyi Keman Çalan Birini Gördüklerinde Keman Çalma İsteklerinin Artıp Artmama Durumuna Yönelik Görüşleri.....	33
Tablo 16. Öğrencilerin Keman Çalmaya Uzun Süre Ara Verdiklerinde Hissettikleri Duygulara Yönelik Görüşleri.....	33

Tablo 17. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Lisesinde Okuma Memnuniyetine Yönelik Görüşleri.....	34
Tablo 18. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Lisesine Gelmeden Önce Keman Eğitimi Almanın Ders Başarısı İçin Gerekli Olduğuna Yönelik Görüşleri.....	34
Tablo 19. Öğrencilerin Keman Eğitimlerinin Sonunda Ulaşmayı Düşündüğü Hedefleri Hakkında Yeterli Bilgi Sahibi Olma Durumlarına Yönelik Görüşleri.....	35
Tablo 20. Öğrencilerin Çekingen Bir Karaktere Sahip Olmasının Keman Çalma Performansını Olumsuz Etkileme Durumuna Yönelik Görüşleri.....	35
Tablo 21. Öğretmenlerin Seviyelerine Uygun Etütler Seçmesinin Öğrencilerin Keman Çalma İsteklerini Artırma Durumuna Yönelik Görüşleri	36
Tablo 22. Öğretmenlerin Ders Saatleri Dışında Öğrencilerin Çalışmalarını Denetlemesinin Kemana Olan İlgilerini Olumlu Etkileme Durumuna Yönelik Görüşleri	36
Tablo 23. Öğretmenlerin Piyano İle Eşlik Yapmasının Öğrencilerin Keman Eğitimi Sürecine Katkı Sağlamasına Yönelik Görüşleri.....	37
Tablo 24. Öğretmenlerin Derste Kemanı Aktif Kullanmasının Öğrencilerin Derse Olan Motivasyonunu Artırmaya Yönelik Görüşleri	37
Tablo 25. Öğretmenlerin Konserler Düzenlemesinin Öğrencilerin Özgüvenlerini Artırmasına Yönelik Görüşleri.....	38
Tablo 26. Öğretmenlerin Yapılacak Konser Etkinliklerine Yönlendirmesinin Öğrencilerin Kemana Olan Merakını Artırmaya Yönelik Görüşleri.....	38
Tablo 27. Öğretmenlerin Öğrencileri Arkadaşlarıyla Birlikte Çalmaya Yönlendirmesinin Kemandan Keyif Almaya Etkisine Yönelik Görüşleri	39
Tablo 28. Öğretmenlerin Olumlu Tutum ve Davranışlarının Öğrencilerin Çalma Performansını Artırmaya Yönelik Görüşleri	39
Tablo 29. Öğretmenlerin Seçtiği Etütlerin Dönemleri ve Bestecileri Hakkında Bilgiler Vermesinin Öğrencilerin Kemanı Etkili Çalma İsteklerini Artırmaya Yönelik Görüşleri...	40
Tablo 30. Öğrencilerin Derse Hazırlıklı Gitmediğinde Cezalandırılmalarının Keman Çalmaya Olumsuz Etkilerine Yönelik Görüşleri.....	40
Tablo 31. Öğrencilerin Diğer Öğrencilerle Kıyaslanmasının Kemanda Yetersizlik Hissettirmesine Yönelik Görüşleri.	41

Tablo 32. <i>Eser Seçiminde Öğrencilerin Fikirlerinin Sorulmasının Kemanı Sevmeye Etkisine Dair Görüşleri</i>	41
Tablo 33. <i>Öğretmenlerin Ana Çalgısının Keman Olmamasının Öğrencilerin Keman Dersine Yaklaşımını Etkileme Durumuna Yönelik Görüşleri</i>	42
Tablo 34. <i>Öğrencilerin Çalıştığı Eserlerin Öğretmenler Tarafından Çalınarak Örneklenmesinin Öğrencileri Motive Etme Durumuna Yönelik Görüşleri</i>	42
Tablo 35. <i>Öğretmenlerin Kişisel Performanslara Yönelik Yaptığı Değerlendirmelerin Öğrencilerin Keman Çalışma İsteğini Artırmasındaki Etkisine Yönelik Görüşleri.....</i>	43
Tablo 36. <i>Öğrencilerin Okuldaki Çalışma Odalarının Yeterli Olma Durumuna Yönelik Görüşleri</i>	43
Tablo 37. <i>Öğrencilerin Okuldaki Çalışma Odalarının Fiziki Yapısının Keman Çalmaya Yeterli Olmasına Yönelik Görüşleri</i>	44
Tablo 38. <i>Öğrencilerin Bulunduğu Sınıf Seviyesine Göre Bir Haftalık Süreçteki Keman Ders Saatinin Kişisel Gelişimlerine Yeterli Olma Durumuna Yönelik Görüşleri</i>	44
Tablo 39. <i>Öğrencilerin Kullandığı Kemanın Kalitesinin Çalma Performanslarını Etkileme Durumuna Yönelik Görüşleri.....</i>	45
Tablo 40. <i>Öğrencilerin Konserlerde Çalarken İnsanların Onları İzliyor Olmasının Kaygılanma Durumlarına Etkisine Yönelik Görüşleri</i>	45
Tablo 41. <i>Öğrencilerin Kötü Not Alma Durumlarında Keman Olan İlgilerinin Azalmasına Yönelik Görüşleri</i>	46
Tablo 42. <i>Çevrelerindeki İnsanlardan Kemanı İyi Çaldığına Dair Yorumların Öğrencilerin Motivasyonlarını Artırdığına Dair Görüşleri</i>	46
Tablo 43. <i>Öğrencilerin Toplu ve Bireysel Çalma Performansında Heyecanlanma Durumlarına Yönelik Görüşleri</i>	47
Tablo 44. <i>Öğrencilerin Zor Bir Teknikle Karşılaştığında Çalışma İsteklerindeki Azalmaya Yönelik Görüşleri</i>	47
Tablo 45. <i>Kemanın Perdesiz Bir Çalgı Olmasının Zorluğuna Yönelik Öğrenci Görüşleri.</i>	48

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitim, insanın anne karnına düştüğü andan itibaren var olan ve doğumu ile birlikte yaşamı boyunca sürekli gelişim ve değişim gösteren bir olgudur. “Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk 1972, s. 12). Bu en yaygın tanımı dikkate aldığımızda eğitim, bireyin var olan yeteneğini ortaya çıkararak kendini tanıma fırsatı bulduğu davranış değiştirme sürecidir. “Eğitim, bireyin doğal, toplumsal ve kültürel çevreyle etkileşimini daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olmasını sağlayan bir süreçtir” (Uçan, 2005, s. 39). Eğitim, bireyin ve toplumun birbirini karşılıklı olarak etkilediği ve geliştirdiği bir süreci ifade etmektedir. Buna bağlı olarak eğitim, belli bir amaç doğrultusunda topluma uyum sağlayabilme becerilerinin geliştiği ve bütün değerlerin kuşaktan kuşağa aktarıldığı süreçler zinciridir.

İnsan yaşamına köklü bir biçimde girmiş olan bu becerilerden biri olan müzik de, insanı ve beraberinde toplumu etkilemeyi başarmış ve geliştirmiştir. İnsanı derinlemesine etkileyen müzik aynı zamanda eğitimin de en önemli alanlarından biri olmuştur. Bu sebeple sanat eğitiminin en etkili dallarından birini de müzik eğitimi oluşturmaktadır.

1.1. Müzik Eğitimi

İnsanoğlu doğumundan ölümüne dek müzikle iç içe yaşamaktadır. İnsan hayatında önemli bir olgu olan müzik, bireyde kalıcı ve istendik davranışların oluşması açısından eğitim alanında önemli bir role sahiptir. Hem eğitim aracı hem de eğitim alanı olarak yerini alan müzik insan hayatının içinde hep var olmuş ve sürekli gelişim göstermiştir. Yöntem ve amacına uygun olarak sürekli değişim göstermiştir.

Sanat eğitiminin en önemli alanlarından biri olan müzik eğitimi, genellikle bireylerde davranış değişikliği sürecini kapsayan ve bireyleri ortak duygularla besleyen bir alan olmuştur. “Müzik eğitimi” bireye kendi yaşantısı yolu ile amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin müziksel davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar oluşturma sürecidir (Uçan, 1997, s. 107).

Müzik eğitimini ve amaçlarını öğrencinin müziksel algılama yeteneğini farklılaştırıp, çeşitlendirmek; belli koşullandırmaların ürünü olan tek yanlı müzik yapma, üretme ve dinleme alışkanlıklarından kurtarmak; müziğin çeşitli, çok yönlü tını özelliklerine, yapı taslarına, kuruluş biçimlerine ve etki alanlarına açmak; müzikle ilişkilerinde daha yüksek düzeyde bilinçlilik ve eleştirme gücü kazandırmak; müzikle ilgili bir kitap ya da kaynak seçiminde ve bir müzik eserini ya da etkinliğini eleştirip değerlendirmesinde öğrenciye yardımcı olacak bireysel müzik yeteneklerini geliştirmek; müzik etkinliklerine etkin katılımını sağlamak; müzik eğitiminin ilke ve amaçlarıdır (Uçan, 2005, s. 15-16). Müzik eğitiminde kendini tanıyan ve anlayabilen, sahip olduğu potansiyelin farkında olan ve üst düzey beceriler geliştirebilen insanlar yetiştirmek önemlidir. Görüldüğü gibi müzik eğitiminde çeşitli kazanımlar olmakla birlikte, müzik eğitimi bireylerin zihinsel, bedensel, duygusal ve psiko-motor gelişimlerine yön vererek çevre ile sağlıklı ilişkiler kurmasını sağlamaktadır.

Müzik eğitiminde planlanan hedefler iyi saptanmalı ve uygulanabilir, açık, anlaşılır ve ulaşılabilir olmalıdır. Eğitim sürecinde her birey iyi analiz edilmeli ve bu elde edilen analizler doğrultusunda hedefler uygulamaya geçirilmelidir. Aynı zamanda amacına uygun geliştirilen hedeflerin sürdürülebilir olması ve sosyal ve pratik hayatta uygulanabilir olması da önemlidir. Müzik eğitimi, bireye olumlu tutum ve davranışlar kazandırarak, onları daha yaratıcı ve duyarlı olmaya motive eden bir süreci kapsamaktadır. Müzik eğitimi sonucunda; sanatsal yaratıcılığa ve müzik dinleme zevkine ulaşmış, estetik beğeniye sahip, sorumluluk alabilen, planlı ve disiplinli çalışma alışkanlıkları kazanmış bilinçli bireylerin oluşması hedeflenmektedir.

Müzik eğitiminin diğer önemli etkilerinden biri de hayat boyu müzikle iç içe olabilen ve müzikle bağlarını devam ettirebilen insanlar yetiştirmektir. Müziğin verdiği ince hislerle temizlenmiş bir hayal ve müzikle eğitilmiş bir zihin, günlük ilişkilerde bizi kaba davranışlardan uzak tutmaktadır (Edman, 1966, s. 64). Ruhsal ve duyuşsal anlamda hayata uyum sağlayabilen, toplumda saygınlık kazanmış bireyler kazandırmak ve müzikal anlamda

bilinçli bireylerin oluşmasını sağlamak müzik eğitiminin önemli beklentilerini oluşturmaktadır.

Her insanın müziği algılama ve beceri düzeyi birbirinden farklıdır. Ülkemizde müzik eğitimi bireylerin yetenek, ilgi ve isteklerine göre farklı alanlarda uygulanmaktadır. Buna bağlı olarak müzik eğitimi; genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere üç ana başlık altında toplanmıştır. “Mesleki müzik eğitimi ise, müziğin belli bir dalını meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme olasılığı bulunup belli bir düzeyde yetenekli olanlara yönelik olup, mesleğin gerektirdiği müziksel bilgi, beceri ve kültürü kazandırmayı amaçlamaktadır” (Uçan, 1990, s. 35-36).

Ülkemizde müzik eğitimi, müzisyen ve müzik eğitimcisi yetiştiren birçok kurumlarda amaçlarına göre farklı programlarda gerçekleştirilmektedir. Bu eğitim kurumlarına müzikal yeterlilikleri ve becerilerini ölçen sınava tabii tutularak öğrenci alımı yapılmaktadır. Belirli bir disiplin anlayışına göre yetiştirilmiş uzman kişilerce müzik eğitimi ülkemizde; Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bilimleri Bölümleri, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalları Müzik Öğretmenliği ve Devlet Konservatuvarları gibi programlar ve kuruluşlarca sürdürülmektedir. Bu kurumlarda müzikal anlamda yeterliliğe ulaşılması hedeflenen ve profesyonel bireyler yetişmesini sağlayan kapsamlı ve derinlemesine müzik eğitimi verilmektedir.

1.2. Çalgı Eğitimi

İlk çağlardan beri insanoğlu zor ve bilinmez dünya yaşamında tabiattaki sesleri algılamaya ve anlamlandırmaya çalışmıştır. Doğada kutsal bildiği varlıkların gücünü keşfetmiştir. Anlam veremediği sesler denizinde yaşayan insan bir zaman sonra seslerin kaynağına dokunma cesareti göstermiştir. Doğadan elde ettiği kütük ve sopalar ile ritmik sesler üretmeye başlamıştır. Bu şekilde günümüze kadar uzanan çalgının temelleri oluşmuştur. Çalgının doğuşu ile müzik de farklı bir boyut kazanmıştır. Başlarda korkularını yenmek ve güç elde etmek için çalgılar üreten insanlar zamanla müziği eğlence için de yapmaya başlamışlardır. Çalgı tarih boyunca farklı gruplara ayrılmış, değişmiş ve gelişim göstermiştir. En önemlisi de insanların duygu ve düşüncelerini ifade edebilme gücü bulduğu bir araç olmuştur.

Hangi ihtiyaç ve istekten doğmuş olursa olsun müzik yapmak ve müzikal beceriler oluşturmak için kullanılan çalgı, eğitimin de vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. “Çalgı eğitimi, herhangi bir çalgıyla ya da çalgılarla yapılan, bireyi çalgı aracılığıyla yetiştirme, geliştirme, müzik alanında ve müziksel anlamlarda içeriği olan istendik davranışlar kazandırma sürecidir” (Uçan, 1994, s. 7). Çalgı eğitimi bireyi; devinışsel, bilişsel ve duyuşsal açıdan etkileyen ve geliştiren süreci oluşturmaktadır.

Çalgı eğitimi; ister genel, ister özengen, ister mesleki amaçlı olsun her düzeyde yapılan müzik eğitiminin en önemli, en anlamlı boyutlarından birini oluşturmaktadır (Uçan, 1997, s. 11). Mesleki müzik eğitiminde “bireysel çalgı eğitimi” dersi kapsamında bireyler anatomik ve fiziksel özelliklerine uygun telli, mızraplı, yaylı, nefesli, vurmali ve tuşlu çalgılardan birini seçmekte ve eğitim almaktadır. Buna bağılı olarak öğrencilerin fizyolojik özelliklerine uygun olarak doğru çalgı seçiminin yapılması da başarılı bir eğitim sürecinin temelini oluşturmaktadır. Öğrencilerin seçtiğı çalgının özelliklerini araştırması, çalgıyı tanınması ve benimsemesi de bu süreci daha verimli hale getirecektir.

Bir çalgıyı öğrenme süreci, çalgıyı çalma becerisini gösterebilmek için bir takım becerilerin sistematik olarak kazanılmasından oluşmaktadır (Schleuter, 1997, s. 65). Çalgı eğitimi uzman eğitimciler tarafından, öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyi, bireysel farklılıkları dikkate alınarak kişiye uygun olarak tasarlanmış belirli yöntem ve teknikler ile gerçekleşen planlı ve sistemli bir süreci kapsar. Buna bağılı olarak bireyin çalgısına olumlu tutum geliştirebilmesi için düzenli ve istikrarlı olmasının yanı sıra; çalgısına ayırdığı süre ve doğru çalışma teknikleri de eğitim sürecini etkilemektedir.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerinden bilinçli olarak geçmesi, fiziksel, ruhsal ve zihinsel olarak öğrenmeye hazır olması, belli bir beklenti düzeyinin oluşması, öğretmenin önerilerini dikkate alması, kendine ve öğretmene güvenmesi gerekmektedir (Şendurur, 2001, s. 154). Görülüyor ki karmaşık ve zor bir süreç gerektiren çalgı eğitimi davranışsal ve içeriksel açıdan ele alınmaktadır. “Çalgı çalabilme iki yeteneğin gelişimiyle yakından ilgilidir. Ruhsal ve bedensel yeteneğin gelişmesi sayesinde çalınan müzik aletinde tatmin sağlanabilir” (Müniroğlu, 2001, s. 10-11). Duygu ve düşünceleri yansıtmak için kullanılacak müzik aletinde yeterli tekniğe sahip olmayan bireylerin üst düzeyde bir sanatsal sonuca ulaşmaları mümkün değildir (Gasıмова, 2010, s. 99). Bu cümleyi destekler nitelikte Fenmen: “Bedensel yeteneğimiz geliştikçe, duygusal yeteneklerimiz de gelişme gösterir” (Fenmen, 1991, s. 25) demektedir. Bireyin belli bir estetik olgunluğa ulaşabilmesinde gerekli teknik

ve becerileri yerine getiriyor olmasının önemli olduğunu görmekteyiz. Aynı zamanda estetik değerler kazanan birey kültürel gelişimine de katkı sağlamaktadır.

Cada'ya (1999, s. 9) göre; bir öğrenme sürecinin başarısını, öğrenci-öğretmen iletişiminin kalitesi belirlemektedir. “Çalgı eğitiminde öğretmenin en büyük görevi, öğrenciye çalgıyı değil, müziği sevdirmektir. Çünkü çalgı bir araç, müzik ise amaçtır. Müziksel motivasyonda ruhsal/duygusal durumun sürekli gözlenmesi ve bir odak haline gelmesi esas olmalıdır. Motivasyon konusunun yoğun birikiminin olmasına karşın öğrencilerin güdüsüzlüğü, okullarda yaşanan en önemli sorunlardan biri olma özelliğini sürdürmektedir” (Sungurtekin, 2010, s. 32).

Yine ünlü piyanist ve eğitmen olan devlet sanatçımız Mithat Fenmen diyor ki: “Müziğe yeni başlayan öğrenci, çalgıyla ilk karşılaşmasının uyandıracığı yadırgama ve güçlükler karşısında belki de cesaretini yitirecektir. Müziğin karmaşık kuralları, can sıkıcı alıştırma onları usandırabilir. Öğretmenin vereceği güzel örnekler ve karşılaştırmalar sayesinde, öğrenci işin iç yüzünü kavrayabilir. Öğrenci daima desteklenmelidir” (Fenmen, 1991, s. 29). Görülüyor ki öğretmenlerin, öğrencilerin çalgısı ile olan bağını kuvvetlendirme ve çalgısını sevdirmeye açısından önemli bir yeri vardır. Çünkü çalgısı ile iyi ilişkiler kuramayan birey özgüvenini yitirebilir, hayatı boyunca müzikten uzak kalmaya mahkum edilebilir.

Çalgı; çalışmayı planlamaktan, performans göstermeye kadar olan tüm süreçleri yönlendirecek öğretmenin iyi bir çalıcı olmasının yanı sıra eğitim formasyonuna sahip olması da önemlidir (Çilden, 2006, s. 544). Öğretmenin gerekli donanıma sahip olması, öğrenciye bilgiyi aktarabilmesi ve uygulayabilmesi, rahat bir ortam sunması ve profesyonel yaklaşımı etkili bir çalgı eğitiminin niteliğini belirleyen unsurlardır. Öğretmenin yeni gelişmeleri takip eden ve yenilikçi yaklaşımı benimsemiş bir kimliğe sahip olması gerekir. Bu süreçte öğrencinin kendini bulmasına ve keşfetmesine fırsat tanınması açısından öğretmene büyük görev düşmektedir.

Çalgı eğitiminin amacı, teknik ve müzikalite bakımından gelişmiş öğrenciler yetiştirmenin yanı sıra aynı zamanda çalgılarını müziğin ve müzik eğitiminin her alanında işlevsel olarak kullanabilen bireyler yetiştirmektir (Coşkun, 2007, s. 2). Çalgı eğitimi gerekli donanıma sahip olan bireyler yetiştirmesinin yanında, edindiği bilgileri diğer disiplinlerle harmanlayabilen, geliştiren, var olduğu potansiyeli kullanarak yeni şeyler üretebilen ve edindiği bilgileri de hayatı boyunca devam ettirebilen bireyler oluşturmaları açısından önemi büyüktür.

Ülkemizde çalgı eğitimi dersleri; müzisyen ve müzik eğitimcisi yetiştiren, belirli bir disiplin anlayışına göre yetiştirilmiş uzman kişilerce, farklı programlar ve kurumlarca sürdürülmektedir.

1.3. Keman Eğitimi

Uçan (2004, s. 9)'ın belirttiği üzere “İnsanın müzik yaşamında kemanın çok ayrı, özel ve ayrıcalıklı bir yeri vardır. Çünkü keman insan sesine en yakın çalgısal sesi verir. Çeşitli çalgı topluluklarında ölçek ve önder işlevi görür. Dağarı/dağarcığı en geniş ve en zengin çalgıların başında gelir”. Yaylı çalgılar ailesinin en küçük üyesi olan keman, Menuhin (1996, s. 116)'ın görüşlerine göre; oyuncak bir bebekten daha yakın ve canlı olması, kollarına alıp taşınabilmesi, diğer çalgılara göre duyulara daha yakınlığı, köprücük kemiğine yaslanarak, titreşimlerini kemiklerimize ve bedenimizdeki boş kısımlara taşıması (bu bazı çocukların kemani bu kadar çekici bulmasının sebeplerinden biridir, çünkü onlar nefes alan ve titreşen şeylere doğuştan yakındırlar) gibi özellikleri nedeniyle çocuklar tarafından tercih edilen bir enstrümandır (Ergen ve Bilen, 2010, s. 24). “Bu çalgılardan biri olarak keman; etkili sesi, geniş kullanım alanı, taşınma ve satın alınabilme kolaylığı, eğitim çalgısı olarak kullanılmasındaki etkililiği, dünya müziğindeki yeri ve zengin repertuarıyla her türlü müzik eğitiminde önemli bir çalgı konumundadır” (Özen, 1994, s. 172).

Çalgı eğitiminin önemli dallarından birini de keman eğitimi oluşturmaktadır. “Keman eğitimi, keman öğretimi ve bireylerin kendi yaşantıları yoluyla onların devinışsel, bilişsel ve duyuşsal davranışlarında kasıtlı ve istendik değişiklik meydana getirme ve yeni davranışlar kazandırma sürecidir” (Uçan, 1994, s. 7). Keman eğitimi, mesleki ve özengen müzik eğitimleri içerisinde yer almakta ve amacına uygun olarak eğitimler verilmektedir. Mesleki müzik eğitimi kapsamında verilen keman eğitimiyle, bütünsel yaklaşım çerçevesi ile bireyi mesleki anlamda yetiştiren ve geliştiren, profesyonel bakış açısı ile süreci yönetebilen bireylerin oluşturulması hedeflenmektedir. “Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda yapılan keman eğitimi, öğretiminde kazanılan formasyonla verilen emeğin boyutuyla, literatürünün zenginliğiyle ve orkestraların baş çalgısı olmasıyla çalgı eğitiminin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır” (Büyükkaksoy, 1997, s. 5).

Keman eğitimine yeni başlayan bireyin kemanda temel duruş ve tutuş tekniklerini öğrenmeden önce, çalgının fiziksel özelliklerini bilmesi ve tanınması çok önemlidir. Bu şekilde çalgıdaki öğeleri tanıyan birey çalgısına daha çok hakim olacaktır. “İnsan yapısı, keman çalmanın ilk ve

en temel belirleyicisidir. Çünkü insan yapısı, kemanın ve yayın yapısını belirlediği gibi keman çalmanın işleyişini de belirler” (Uçan, 2004, s. 10). Keman çalmak isteyen kişinin, uzman bir kişi yardımıyla kendi bedenine göre çeyrek, yarım, üç çeyrek ve tam olmak üzere dört boyuttan oluşan keman ve yay seçimi, eğitiminin sağlıklı bir şekilde başlaması için atılan önemli bir adımdır. Çalgı eğitimi içerisinde yer alan keman eğitimi kendine özgü temel davranışlar ve teknikler içermektedir. Keman eğitiminin amaçladığı temel bilgi ve beceriler arasında, doğru duruş, tutuş, temiz ses üretebilme, çalgının yapı ve özelliklerini bilme, belli düzeydeki etüt ve eserleri seslendirebilme vb. bir takım konular bulunmaktadır (Uslu, 2012, s. 3). Kişinin anatomik yapısına uygun keman seçimi, çalgı akordunun iyi yapılmış olması, günlük gerekli bakımların yapılması ve çalgının uygun ortamlarda muhafaza edilmesi de keman eğitiminde dikkat edilmesi gereken diğer noktalardır. Öğrenciye bilinçli ve sağlam temel davranışları kazandırmak, bilgiyi hayatları boyunca işlevsel olarak kullanmaları bakımından önemlidir.

Kompleks bir çalgı olan kemanda temel becerilerin gerçekleşmesi için, hem sağ el hem de sol el koordinasyonunun iyi yapılması ve bedenin çalgıyla uyum içinde olması gerekir. Keman çalgısında diğer çalgılarda olduğu gibi kişi bedenini kasmadan doğal bir duruş sergilemelidir. Bu doğal duruşun sağlanması için çalan kişinin ayaklarının omuz hizasında olması gerekmektedir. Keman hem ayakta hem de oturarak çalınabilen bir çalgıdır. İki duruşta da dikkat edilmesi gereken noktalar vardır. Keman ayakta çalınırken dik durulmalı, sağ ayak sol ayağa oranla biraz daha ileride durmalı ve vücudun ağırlığı genel olarak sol ayak üzerine verilmelidir (Gören, 2013, s. 2).

Keman eğitiminin başarısında değerlendirilmesi gereken ana unsurlardan biri, iyi hazırlanmış bir keman eğitim programıdır (Uslu, 2012, s. 2). Keman eğitiminde her öğrencinin hazır bulunuşluk seviyesi dikkate alınmalı ve kişiye uygun programlar tasarlanması gerekmektedir. “Keman öğrenimine yeni başlayan bir öğrencinin başarılı bir şekilde gelişebilmesi için, ev çalışmalarını keman derslerinde uygulandığı biçimiyle yürütmesi gerekir” (Pogojeva, 1966, s. 88). Zor ve karmaşık bir süreç gerektiren keman eğitiminde, bireyin keman çalgısını doğru yöntem ve tekniklerle çalışıyor olması zaman kaybı yaşamaması açısından önemlidir.

Çalgı çalmanın temelini bilinçli bir otomatizm oluşturmaktadır (Fenmen, 1997, s. 25). Keman çalgısının perdesiz olması çalgı çalma sürecini daha zor kılmaktadır. Buna bağlı olarak bireylerin gerekli teknik ve müzikal becerilerine ulaşabilmesi için sistematik çalışma alışkanlıkları kazanmaları ve çalgılarında belli bir olgunluğa ulaşmaları gerekir.

Bireyin ders öncesi çalgısız ve çalgı ile yapılan hazırlık çalışmalarının; keman eğitiminde duruş, tutuş, yay hakimiyeti, entonasyon gibi temel davranışları yerine getirebilmesinde önemli bir faktör olduğunun bilincinde olması gerekir. Bilindiği gibi kas ve iskelet sistemi ile ilgili yaşanan sıkıntılar, müzisyenlerin meslek hayatlarını sürdürmelerini zorlaştırmaktadır. Bu rahatsızlıkların başlıca sebeplerinden birisi vücudu ısıtmadan ve hazırlamadan çalgı çalmaya başlanmasıdır. Müzisyenlerin vücutlarını ısıtmadan ve hazırlamadan, kendilerini zorlayarak uzun süre yürüttükleri bu çalışmalar sonucunda meslek hayatlarına son verdikleri de görülmektedir.

Öğretmen aynı zamanda iyi bir psikolog da olmalıdır; öğrencinin cesaretini kırmaktan sakınmalı, belli şeylerin ne zaman düzeltilmesi gerektiğini, hangi dönemde beklemenin daha doğru olacağını kestirebilmelidir (Galamian, 1999, s. 28). “Önemli olan, tek başına fiziksel hareketler değil, onları kontrol altında tutan zihinsel potansiyeldir. Birçok öğretmen tarafından görmezden gelinip boşlanan bu yöntem, keman tekniğinin temelini oluşturur” (Galamian, 1962, s. 5). Keman çalmaya başlamadan önce bireyin ruhen ve bedenen rahat olması çalgı eğitiminde önemli bir husustur. Gergin bir ruh hali ve gergin bir beden, çalgısıyla bütünlük kuramaz ve istenmeyen sonuçlarla karşılaşabilir.

“Tınısındaki sıcaklık ve yorum olanaklarının sağladığı çeşitlilikle yorumcular ve dinleyiciler için ustalıkla bir anlatım gücünü ortaya koyan kemanın, “solo çalgı” özelliği taşımasının yanı sıra, oda müziğindeki ve orkestradaki rolü de büyük değer taşır” (Say, 2005, s. 290). Bireyler keman çalgısı ile hem toplu hem de bireysel olarak performans gösterebilmektedirler. Grup çalışmaları sayesinde birlikte çalma becerilerini de geliştirirler. Bununla birlikte bireyler performans esnasında onları içten ve dıştan olumsuz etkileyen birçok faktörlere de maruz kalmaktadırlar. Öğrencilerin seviyelerine uygun eser ve etüt seçimlerinin yapılması kaygı, endişe, heyecan gibi olumsuz duyguları da en aza indirecektir.

“Bütün çalgılarda olduğu gibi keman eğitiminde de ezber çalma, keman eğitimi sürecinin bir parçasıdır. Bir eser ya da etüt ezber çalma düzeyine gelmişse o eser hem teknik hem de müzikal olarak olgunlaşmış ve sunma aşmasına gelmiş demektir. Ezber çalma konusunda öğrencinin cesaretlendirilmesi için ilk çalışmaları keman öğretiminin ilk aşamalarından itibaren yaptırmak gerekir” (Kurtaslan, 2009, s. 11).

Keman eğitimi sürecinde, öğrencinin çalgısını istekle ve zevkle çalmasını sağlamak temel hedeflerden biridir. Öğretmenin, öğrencideki eksik yönlerini keşfetmesi ve doğru önerilerde

bulunması çok önemlidir. Eğitim sürecinde anlaşılır, sade bir dili tercih etmesi de bu süreci daha etkili kılacaktır.

1.4. Güzel Sanatlar Lisesi

Güzel Sanatlar Liseleri, öğrencilere güzel sanatlarla ilgili temel bilgi ve becerileri kazandırmayı ve güzel sanatlar alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmeyi amaçlamaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2015, s. 4). İlk Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi (AGSL), İstanbul'da “Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi” adıyla ve o yılların Milli Eğitim Bakanı olan Avni Akyol önderliğinde 16 Ekim 1989 tarihinde açılmıştır (URL-8, 2019). Milli Eğitim Bakanlığı’nı bağlı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü verilerine göre 81 ilde 101 Güzel Sanatlar Lisesi hizmet vermektedir. “G.S.L’nin Türkiye genelinde doğudan batıya, kuzeyden güneye, seçilmeden bütün bölgelerin illerinde kurulması ve kurulmaya devam etmesinin, müzik sanatına ve müzik eğitime olan bakış açısını değiştirdiği ve G.S.L’nin mesleksi müzik eğitimi açısından çok önemli bir kurum haline getirdiği söylenebilir” (Tanrıöver, 2011, s. 3- 4).

GSL’de öğrenim görececek öğrencilerin yetenekleri, kriterleri önceden belirlenmiş yetenek testleri ile ölçülerek belirlenmesi gerekmektedir (Tarman, 2006, s. 42). Güzel Sanatlar Liseleri’nde yapılan özel yetenek sınavının uygun şartlarda, kriterlere bağlı olarak yapılıyor olması öğrencinin sağlıklı bir sınav süreci geçirmesi ve okula yeterli düzeyde öğrenci kazandırmak açısından önemlidir. Çünkü öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyi, yeteneği, zekası, duyuşsal, bilişsel ve fiziksel alandaki becerileri eğitim sürecini ve okulun niteliğini önemli ölçüde etkilemektedir.

“İlk GSL 1989 tarihinde açılıp kuruluş amaçlarına bağlı kalarak eğitim-öğretim vermiş ve 1993 tarihinde ilk kez öğrenci mezun etmiştir. Bu öğrenciler GSL’den aldıkları eğitim ve bilgi birikimiyle Yüksek Öğretim kurumlarına başvurabilmişlerdir. Başvurabildikleri bu kurumlar Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bilimleri Bölümleri, Müzik Teknolojileri Bölümleri Eğitim Fakülteleri, Müzik Eğitimi Bölümleri, Devlet Konservatuvarı Müzik Sanatları ve Müzik Bilimleri şeklinde sıralanır” (Uçan, 2004, s. 16). Güzel sanatlar liseleri, müzik öğretmeni ve müzisyen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına alt yapı oluşturması açısından önemli bir konumdadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği’ nin altıncı maddesinde okulun amacı öğrencilerin;

- a) Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini,
- b) Özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını,
- c) (Yürürlükten kaldırıldı.16.12.2006/26378 RG)
- d) Alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini,
- e) Millî ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlamaktır (Resmi Gazete, 2009).

Güzel Sanatlar Liseleri, mesleki müzik eğitiminin verildiği önemli kurumlar arasında yer almaktadır. Bu okullarda sanat eğitimine ağırlık verilse de, kültür dersleri de okutulmaktadır. Müzik eğitimi kapsamında öğrencilere hem bireysel hem de toplu olarak dersler verilmektedir. Güzel Sanatlar Lisesi Müzik, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği Bölümleri Haftalık Ders Çizelgelerinde; Çok Sesli Koro, Batı Müziği Teori ve Uygulaması, Türk Müziği Teori ve Uygulaması, Çalgı Toplulukları, Çalgı Eğitimi, Türk ve Batı Müziği Tarihi, Bireysel Ses Eğitimi gibi dersler yer almaktadır. Öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda seçtiği keman, viyolonsel, piyano, gitar, viyola, bağlama gibi dersler bireysel olarak yapılırken, orkestra ve koro dersleri de toplu olarak yapılmaktadır.

Kaliteli ve sağlıklı bir eğitim ortamı için gerekli koşulların oluşturulması gerekir. Güzel sanatlar liselerinde çalışma ortamının elverişli olması eğitim sürecini etkileyen önemli faktörlerdendir. Öğrencilerin çalışabileceği ses yalıtım özelliğine sahip odaların oluşturulması ve çalışma odalarında yeterli sayıda piyano olmasına özen gösterilmektedir.

“AGSL müzik bölümü-alan öğretmeni, bilinen “müzik öğretmeni” tipinden oldukça farklı nitelikleri olan bir öğretmen tipidir. Bu bakımdan bu tür öğretmenlerin seçiminde ve yetiştiriminde farklı bir yol izlemek gerekmektedir. Unutmamalıdır ki müziğe üst düzeyde ilgili ve yetenekli AGSL müzik bölümü öğrencilerinin müzik alan öğretmenleri de müziğe üst düzeyde ilgili ve yetenekli olmak, çok iyi bir müzik öğretmeni niteliklerine sahip olmak ve müziğin AGSL müzik bölümleri eğitim programlarında kapsanan başlıca alanlarının en az birinde yeterince derinleşmiş/ustalaşmış/ uzmanlaşmış olmak durumundadır” (Uçan, 1996, s. 31). Güzel Sanatlar Liseleri’nde çalışan öğretmenlerin gerekli müzikal ve teknik bilgileri aktarabilme becerisine sahip olması gerekir. Çalgısında belli bir yetkinliğe ulaşmış donanımlı öğretmenlerin olması nitelikli eğitim sürecini de beraberinde getirecektir.

Bilim ve sanat alanlarında dengeli bir gelişmeyi sağlamada ve üniversiteler kapsamında güzel sanatlar eğitimi veren fakültelerin gereksinimlerini karşılayacak nitelikte, eğitimi aldığı sanat dalında iyi yetişmiş ve kültürlü bireyleri topluma kazandırmada büyük rolü olan kurumlardır (Çilden, 2006, s. 1-7). Buna bağlı olarak güzel sanatlar lisesi, müzik bölümleri öğrencilerinin hem müzikal becerilerinin geliştirildiği hem de pedagojik eğitimlerinin verildiği ortaöğretim kurumlarıdır. Güzel sanatlar liselerinde amaç müzikal anlamda genel kültürü yüksek, geleceğin müzik eğitimcilerini yetiştirmektir.

1.5. Motivasyon

Motivasyon kelimesinin İngilizcesi olan “motivation”, “motive” kelimesinden türemiştir ve bu kelime de Latince’de *movere*, yani “hareket etmek” anlamında kullanılan bir eylemdir (Adair, 2006, s. 9). Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlüğü’nde geçen motivasyon tanımı “bireyin eyleminin yönünü, gücünü ve öncelik sırasını belirleyen iç ya da dış dürtücünün etkisiyle eyleme geçmesi” şeklinde yer almaktadır (Önen ve Tüzün, 2005, s. 20). Güdülenmenin nedeni veya düzeyi ister kolaylıkla anlaşılabilir isterse çok açık seçik belli olmasa dahi, canlıların davranışta bulunmalarının altında mutlaka bir güdü yada güdüler zincirinin var olduğu unutulmamalıdır (Cüceloğlu, 2018, s. 250). Motivasyon, bireyi davranışa veya amaca yönelten, çeşitli iç ve dış faktörlerin işleyişi ile davranışların devamlı ve düzenli şekilde ilerlemesini sağlayan bir sistemler bütünüdür (Aydın, 1999, s. 129). Motivasyon ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Bir başka tanıma göre motivasyon; “İnsanların beklenen ve istenilen doğrultuda hareket etmelerini teşvik eden güdü ya da insanın amaçlarına ulaşabilmesi için insana yardımcı olan, performansı artıran ödüdür” (Sergiovanni ve Starratt, 1993, s. 40). “Tüm bu tanımlar motivasyon kavramının temelini oluşturan; insan davranışlarını tetikleme, bu davranışları yönlendirme ve sürdürme eylemlerini kapsar. Bu üç faktör insanın analiz edilmesi ve anlaşılması açısından anahtar konumundadır” (Gümüş ve Sezgin, 2012, s. 2). Tanımlardan yola çıkarak motivasyonun, insanı kendinden ya da çevresinden kaynaklanan bir gücü harekete geçirerek düşüncüyü davranışa dönüştürme süreci olduğunu görmekteyiz. Motivasyon, kişiyi tetikleyen bir gücün yarattığı etki ile kesin ve kararlı bir duruş içerisinde hedefe yönelebilmek ve kişinin enerjisini sürdürebilir kılabilir. Bireylerin belli bir vizyon oluşturarak hedefler belirlemesi olası engeller ve olumsuzluklarda, durmak ya da geri adım atmak duygusundan onları uzaklaştırır. Motivasyon kazanılmış bir sonucu değil, davranışın devamlılığın sağlandığı bir süreci ifade etmektedir.

Motivasyon konulu çalışmalar birçok disiplinin ilgi alanında yer almaktadır. Bu bağlamda motivasyon konusunun ele alındığı bir alan da eğitimidir. Eğitim sürecinde motivasyonun temel amacı belli hedefler doğrultusunda oluşturulmuş plan ve programlar dahilinde bireylerin yüksek derecede performans göstermelerini sağlamak ve geliştirmektir. Hayatına yön verebilen insanlara baktığımızda, onlar gerekli motivasyona sahip olan ve bu motivasyonu devam ettirebilen insanlar olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Günümüze dek yapılan çalışmalar göstermiştir ki, başarılı bir eğitim stratejisinde özgüven, inançlar ve tutumlar döngüsünde motivasyon faktörü de yer almaktadır (Daniel, 2006, s. 32). Motivasyon kavramı eğitim sürecinde ele alındığında öğrencilerin içinde bulundukları eğitim kurumuna devam etmelerine, derslerde aktif olmalarına, öğrenme davranışlarını gerçekleştirmelerine ve akademik görevlerini yerine getirmelerine dikkat çekmektedir (Wentzel ve Wigfield, 2009, s. 331). Öğrenmenin kolay hale gelmesinde motivasyonun etkisi büyüktür. Bireylerin eğitime yönelik motivasyon düzeylerinin bilinmesi, eğitim sürecinin verimli ve etkili geçmesi açısından önem taşımaktadır. Öğrenciyi motive eden faktörler de kişiden kişiye göre değişiklik göstermektedir. Çünkü her bireyin ihtiyaç seviyeleri birbirinden farklıdır. Kullanılacak olan motivasyon aracının seçiminde her bireyin psikolojik, kültürel ve sosyal yapılarındaki farklılıklar da göz önünde bulundurulmalıdır.

Eğitim sürecinde önemli bir faktör olan öğretmenin öğrencilere doğru yol göstermesi onlara rehber olabilmesi ve faydalı olabilmesi önemlidir. Öğretmenin motive edici dili uygun ve yerinde kullanması, istenilen davranışların gerçekleşmesinde önemli bir etkindir. Çünkü iletişim ile karşılıklı duygu ve düşünce alışverişi sağlanmakta ve bağlantı kurulmaktadır. Öğretmenin konuşma dili teşvik edici ve cesaretlendirici bir yapıda olmalıdır. “Ancak, çok şiddetli uyarım ızdırap, korku ve endişe yaratıp duygusal dengeyi bozarak öğrenmeyi engelleyeceğinden, motivasyonun ölçülü olmasına çok dikkat edilmelidir” (Varış, 1987, s. 10).

Bir öğrencinin yeterince güdülenmemesi, o öğrencinin öğrenme için hazır hale gelmemesi anlamına gelmektedir (Akbaba, 2006, s. 343). Bir başka deyişle bilgi, beceri ve yeteneklerinin büyük bir bölümü motivasyonlarını düşüren faktörler nedeniyle performanslarına yansımaz (Tunçer, 2013, s. 93). Motivasyonsuzluk yaşayan her öğrenci yetersizlik duygusuna kapılarak, vizyon sahibi ve hedefi olmadan yaşamlarını kontrolsüz bir akışta devam ettireceklerdir.

Öğrenciler, performanslarını olumsuz yönde etkileyecek kaygı, heyecan gibi birçok etkenle karşılaşmaktadır. Bu nedenle öğretmenin, öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda hazırladığı program ile kişiyi harekete geçirmeli ve çalışma isteği uyandıracak gerekli motivasyonu sağlaması gerekmektedir. Öğrencilerin kişisel gelişimlerini desteklemek ve merak duygularını kaybetmeden devam etmelerini sağlamak, yeni stratejiler geliştirebilme başarısı sağlayabilmeleri yönünden önemlidir. Ayrıca öğrenciler öğretmenlerini model olarak görmektedirler ve onlardan etkilenecek davranışlarını düzenlerler. Bu yüzden motive etmek isteyen kişilerin başkalarına ilham kaynağı olmadan önce kendilerinin motive olması önemlidir. Mesleğine motive olmuş, profesyonel yaklaşım benimseyen eğitimciler, üretken ve başarılı olma azminde profesyonel bireyler yetiştirmenin ön koşulunu oluşturur.

Öğrenciler okulda başarı elde edince, okulda sosyal ve eğitimsel açıdan dengeyi iyi sağlayabilen, sosyal becerisi yüksek, hedefe odaklı ve içsel motivasyonu yüksek öğrenciler haline gelmektedir (Pintrich ve De Groot, 1990, s. 33). Bireyin başarılı olabilmesinde doğru zamanda, gerçekçi ve ulaşılabilir hedefler koyması önemlidir. Bu sayede gerekli motivasyonu sağlayarak sınırlarını tanıyan ve üst düzey düşünebilme becerileri geliştiren bireyler olarak yaşamlarını sürdürebileceklerdir.

Maslow'un motivasyon teorilerine dair yazılarında şu cümleler geçmektedir: “Kişinin bütün ihtiyaçları giderilse bile, eğer birey kendine uygun olan şeyi yapmıyorsa, kısa bir süre sonra yine hoşnutsuzluk ve huzursuzluk ortaya çıkar. Kişinin kendisiyle barış halinde olması için müzisyen müzik yapmalı, ressam resim çizmeli ve şair şiir yazmalıdır. Kişinin yapması gereken şeyler, yapabildiği şeylerdir. Bu ihtiyaç kendini gerçekleştirme olarak ifade edilir” (Adair, 2016, s. 39). Bu sözden de anlaşıldığı üzere insan sahip olduğu potansiyel dahilinde doyuma ulaşma arzusu ile tüm yeteneklerini kullanarak kendini gerçekleştirmektedir.

Geleceğe dair olumlu beklentileri olan bireylerin aynı zamanda yaşamdan aldıkları doyum düzeylerinin arttığı ve yaşamlarında da toplumun refahına ve gelişimine katkı sağlayıcı sorumlu davranışlar sergiledikleri aktarılmıştır (Yavuzer vd., 2005, s. 101). Kendini gerçekleştirmek için doğru eğitim ve imkanlara sahip bireylerin sahip olduğu motivasyon ülkenin geleceğini ve toplumun yapısını da olumlu yönde etkileyecektir.

Farklı özelliklere sahip her bireyi harekete geçiren birçok uyarıcılar vardır. Kişiye göre farklılık gösteren motivasyon kaynaklarını içsel ve dışsal uyarıcılar olarak ayırmak mümkündür.

1.5.1. İçsel Motivasyon

İçsel motivasyon, bireylerin yapmaktan keyif aldığı ve karşılığında işlevsel bir sonucu beklemediği harekete geçirici bir durum olarak tanımlanmaktadır (Deci ve Ryan, 2000, s. 70). Birey bir doyum elde etmek için başarmak istiyorsa, bu içsel güdülenmedir (Ercan, 2003, s. 108).

Bireyin herhangi bir dışsal uyarıcı olmadan içten gelen dürtüler ile sergilediği davranışlardır. İçsel motivasyonda sevgi, istek ve ilgi gibi faktörler kişiyi harekete geçirmektedir. İçsel motivasyona sahip bireyler herhangi bir dışsal uyarıcı olmadan yaptığı her işi eğlenceli ve zevkli bulur. Merak duyguları çok fazladır ve herhangi bir ödüle ihtiyaç duymazlar.

1.5.2. Dışsal Motivasyon

Arzu edilen bir sonuca ulaşmak ya da bir cezadan kaçınmak gibi dışsal faktörlerin etkisiyle davranışların sergilenmesi durumunu ifade etmektedir (Deci ve Ryan, 2000, s. 71).

Ödül, not, diploma, tebrik gibi faktörler olumlu; ceza, alay etme, küçümseme gibi tepkiler ise dışsal motivasyonu etkileyen olumsuz faktörlere örnek verilebilir (Banger, 2008, s. 10). Birçok araştırma göstermektedir ki; yüksek motivasyonlu öğrenciler başarıyı içsel nedenlere, başarısızlığı ise dışsal nedenlere dayandırma eğilimindedir (Ames ve Ames, 1981, s. 414).

Dışsal motivasyon bireylerin dış kaynaklar aracılığı ile sergilediği davranışlar bütünüdür. Dışarıdan verilen her türlü pekiştireç, bireyi harekete geçirerek dışsal motivasyonun ortaya çıkmasını sağlamaktadır.

İnsan yaşamının her alanında çok önemli olduğu belli olan motivasyon kavramını, farklı kuramcılar çeşitli yaklaşımlar ile açıklamaya çalışmıştır. Bunlar arasında çok tercih edilenler davranışçı, bilimsel ve sosyal öğrenme yaklaşımlarıdır.

1.6. Problem Durumu

İnsanların duygu ve düşüncelerini en rahat ifade edebildiği sanat dallarından biri olan müzik eğitimi, kendi içinde yöntem ve teknik geliştirerek eğitimin önemli alanlarından biri olmuştur. Bireyi devinışsel, bilişsel ve duyuşsal anlamda geliştirmeyi hedefleyen çalgı eğitimi ise müzik eğitiminin önemli bir alanını oluşturmaktadır. Çalgı eğitimi, bireye doğru teknik ile çalabilme becerileri kazandırmanın yanında, planlı ve istikrarlı çalışma

alışkanlıkları edinme, çalışma sürelerini verimli kullanabilme ve müzik beğenilerini arttırma gibi amaçları da içinde barındırır. Bütün bu amaçların gerçekleşmesinde önemli bir etken var ki o da öğrenciyi harekete geçiren ve onu doğrudan etkileyen bir gücün varlığıdır. İnsanları içten ve dıştan etkileyen birçok etken vardır ve bunlar insanları duygusal anlamda olumlu ve olumsuz içerikte yönlendirmektedir. Bu etkenlerin en önemlisi de motivasyondur. Motivasyon tüm öğrenme alanlarında önemli olduğu gibi müzik alanında da önemli bir yere sahiptir.

Çalgı eğitiminin önemli dallarından biri olan keman eğitimi, ruhsal ve fiziksel açıdan zor bir süreç gerektirir. Oldukça titiz davranılması gereken keman eğitimi sürecinde ulaşılmak istenen hedefler ancak yüksek bir motivasyon ile sağlanabilir. Bu süreci en başından doğru şekilde ilerletmek ise sağlıklı bir çalgı hayatının devamlılığı açısından kritik bir önem taşımaktadır. Keman dersinde, eğitimin planlanması ve uygulanması aşamalarında ulaşılmak istenen hedefler iyi saptanmalı ve bu doğrultuda amaca yönelik davranışlar geliştirilmeli ve sürdürülmelidir. Keman eğitimi sürecini istikrarlı bir şekilde yürütmek ve devamlılığını sağlamak için motivasyonun önemli bir yeri vardır. Öğrenciler keman eğitimi sürecinde kendilerini olumlu ve olumsuz yönde etkileyen kişisel, çevresel ve öğretmen gibi birçok faktörle iç içedirler. Buna bağlı olarak kişileri motive eden durum ve olaylar da kişiden kişiye farklılık göstermektedir. Çalgısına motive olmuş bireyler daha fazla çalışacak ve yaptığı işten zevk alacaklardır. Yeterli motivasyona sahip olmayan bireyler ise zamanla özgüvenlerini yitirerek kaygı ve yetersizlik gibi duygular geliştireceklerdir.

Aynı zamanda öğretmenler, öğrencilere sadece teknik anlamda bilgiler vermekle yetinmeyip; onları motive eden faktörleri tespit ederek müzikal anlamda yaratıcı, yenilikçi ve araştırmacı kimlik kazanmış bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadırlar. Öğretmenlerin, öğrencilerin fikirleri doğrultusunda onların seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yapması, konser, çalıştay, vb. etkinlikler düzenlemesi motivasyonu artıran faktörlerdir. Bununla birlikte öğretmenin iletişimde kullandığı dil ve yaklaşımın, öğrenciyi cesaretlendirecek ve potansiyelini artıracak düzeyde olması, motivasyonu artırmada önemli bir etkindir. Çalışma odalarının ve dersliklerin kullanıma elverişli olması da çalgı çalma performansına olumlu yönde katkı sağlayacaktır.

Kendini tanıyabilen, potansiyelinin farkında olan ve onu üst seviyeye çıkarabilen, hayatı boyunca özverisini kaybetmeden çalgısını aktif bir şekilde kullanabilen bireylerin yetişmesinde yüksek motivasyonun büyük önemi vardır. Yapılan açıklamalar doğrultusunda cevap aranan araştırmanın problem cümlesi ve alt problem cümleleri aşağıda belirtilmiştir.

1.7. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi; “ Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Çalgı Eğitimi Keman Dersinde Motivasyonu Etkileyen Faktörlere İlişkin Öğrenci Görüşleri Nelerdir?” biçiminde oluşturulmuştur.

1.8. Alt Problemler

1. Keman eğitiminde motivasyona etki eden kişisel faktörler nelerdir?
2. Keman eğitiminde motivasyona etki eden öğretmen yaklaşımları nelerdir?
3. Keman eğitiminde motivasyona etki eden çevresel faktörler nelerdir?

1.9. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, güzel sanatlar liseleri müzik bölümleri çalgı eğitimi keman dersinde motivasyonu etkileyen öğretmen, çevresel ve kişisel faktörleri, öğrenci görüşleri doğrultusunda ortaya koymaktır.

1.10. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmada güzel sanatlar liselerinde, keman eğitiminde motivasyonu etkileyen faktörleri ortaya koymak ve bu faktörler ışığında keman eğitiminde doğru ve uygulanabilir yöntemler ile başarılı bir eğitim süreci beklentisini karşılamak araştırmanın önemini teşkil etmektedir.

Ayrıca çalışmanın benzer konularda yapılacak olan araştırmalara veri kaynağı olarak kullanılabilir nitelikte olması, keman öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaşılabilecekleri sorunlara karşı hazır bulunuşluklarını arttıracak ve öğrencilerin daha başarılı eğitim süreci geçireceği beklentisi, çalışmanın diğer bir önemini de ortaya koymaktadır.

1.11. Varsayımlar

Araştırmada;

- Araştırmada kullanılan yöntemlerin araştırmanın amacına ve içeriğine uygun olduğu,

- Tarama yöntemi ile elde edilen bilgilerin araştırmaya katkı sağladığı,
- Araştırmada kullanılan örneklemin evreni temsil ettiği,
- Uzman gözetiminde gerçekleşen araştırma verilerinin doğru ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.

1.12. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma,

- 2022-2023 eğitim-öğretim yılında ülkemizde yedi ilde bulunan güzel sanatlar liselerinde öğrenim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıflarından oluşan 137 keman öğrencisi ile sınırlıdır.
- Keman öğrencilerinin, keman eğitiminde motivasyonu etkileyen faktörleri ortaya koyacak nitelikte öğretmen, çevresel ve kişisel boyutlarla oluşturulmuş anket sorularına verdikleri cevaplarla sınırlıdır.
- Yüksek lisans tez süreci için ayrılabilen süre ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Akgül (1997), “Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Keman Eğitimi Sürecinin Değişkenlerinin Analizi Yorumlanması ve Öneriler” isimli yüksek lisans tezinde, Türkiye genelinde sekiz Güzel Sanatlar Lisesi’nden 19 keman öğretmeni ile keman eğitimi sürecini etkileyen değişkenlerin niteliklerini ve etkililiğini saptamak amacıyla yaptığı çalışmada öğretmenlerin ağır ders yükleri sebebiyle kendi sanatsal çalışmalarına yeterli zaman ayıramadığı için iyi rol model olamama ve yeterli sayıda keman öğretmenin bulunmaması etkenlerinin öğrenci motivasyonunu olumsuz etkileyebileceğini belirtmiştir.

Orhan (2006), “Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Çalgı Eğitiminde Motivasyon” isimli makalesinde, Ankara, Balıkesir, İzmir ve Konya illerindeki Güzel Sanatlar Liseleri’nde farklı çalgı eğitimleri alan 60 öğrenci ile çalgı eğitiminde motivasyonun önemini açıklamaya yönelik bir çalışma yapmıştır. Çalışmanın sonucunda öğretmenin çalgısını aktif kullanmasının, derslerde öğrenciye çalgısı ile eşlik etmesinin, verdiği ödevleri örneklemesinin, konser etkinliklerinde çalgısı ile görev almasının, çalgısını sevmesinin ve donanımlı olmasının öğrencinin motivasyonunda çok önemli olduğu istatistiksel verilerle ortaya konmuştur.

Tarkum (2006), “Keman Öğretiminde Rol Oynayan Faktörler” isimli makalesinde, keman eğitiminde başarının takdir edilmesinin, başarısızlığın ise yapıcı bir dille tartışılmasının motivasyonu olumlu etkilediğini vurgulamıştır. Bununla birlikte düzeyine uygun olmak koşuluyla keman öğrencisinin ikili, üçlü veya dörtlü gruplar içinde arkadaşlarıyla birlikte çalması, grupla ve bireysel olarak konserlere katılması, not ve sınavın ön plana çıkarılmasından kaçınılması, öğrencinin seveceği ve başarılı olabileceği eserlerin seçilmesi, ön yargısız ve sabırla hareket edilmesinin düşük seviyede olan motivasyonu artıracağını belirtmiştir.

Çalışkan (2008), “Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Eğitiminde Güdülenme Düzeyleri ve Başarı Durumları Arasındaki İlişki” isimli yüksek lisans tezinde, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitimi Fakültesi Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans programlarında 2007-2008 Eğitim Öğretim yılında öğrenim gören 402 kişiden oluşan 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileriyle bireysel çalgı eğitimine ilişkin güdülenme düzeyleri ve başarı durumları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amaçlı bir çalışma yürütmüştür. Öğrencilerden 23 ve üzerinde yaşı olanların bireysel çalgılarına yönelik güdülenme düzeylerinin düşüklüğü göze çarpmaktadır. Bu tespit yaş ilerledikçe bireysel çalgıya yönelik mesleki hedeflerin küçüldüğünü düşündürmektedir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla motivasyonlarının düşük olduğu buna sebep olarak da kızların toplumsal konumları itibariyle hayatta kendi ayakları üzerinde durma, güçlü olma isteğinde oldukları tespit edilmiştir. Bireysel çalgılarını isteyerek seçen öğrencilerin, çalgılarına yönelik daha yüksek güdülenme düzeyine sahip oldukları görülmüştür. Akademik kariyer ve orkestra sanatçılığı yapmak isteyen öğrencilerin motivasyonlarının, öğretmenlik dışında bir meslek ve solist sanatçılık yapmak isteyen öğrencilere göre daha fazla olduğu bulunmuştur.

Kocaarslan (2009), “Genel Müzik Eğitimi Alan İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutum, Müzikal Özgüven ve Motivasyon Düzeylerinin Karşılaştırılması” isimli yüksek lisans tezinde, İstanbul ilinde öğrenim gören ve genel müzik eğitimi almakta olan 331 ilköğretim öğrencisiyle genel müzik eğitimi alan ilköğretim öğrencilerinin, müzik dersine ilişkin tutum, müzikal özgüven ve motivasyon düzeylerini belirleyerek, bu üç boyut ile öğrencilerin bazı sosyo-demografik özellikleri arasındaki ilişkileri incelemiştir. Kendisine ait bir çalgıya sahip olmanın, sıklıkla konsere gidiyor olmanın motivasyonu olumlu etkilediği tespitinin yanında erkek öğrencilerin müzikal özgüven ve müzikal motivasyon düzeylerinin kız öğrencilere oranla daha düşük olduğu görülmüştür.

Özder (2010), “Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Viyolonsel Eğitiminde Motivasyonun Yeri ve Önemine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri” isimli yüksek lisans tezinde, Türkiye'deki Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinde viyolonsel eğitiminde motivasyonun önemine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerini belirli boyutlarıyla inceleyip ortaya koymak, viyolonsel eğitiminde motivasyonun etkisini ve motivasyonu olumsuz yönde etkileyen fiziksel koşullar ve öğrenciler arası farklılıklar gibi sebepler tespit edilerek öğretmen ve öğrenci için daha iyi

koşullarda daha istekli olarak çalışmalarını sağlamak, öğrencilerin ders içi motivasyonlarını arttırmak için neler yapılabileceğini ortaya koymak amacı ile çalışma yapmıştır. Araştırma sonucuna göre okulun fiziki şartlarının yeterli olmasının, öğretmenin konser etkinliklerinde bulunmasının, öğrencileri konser, çalıştay oda müziği vb grup çalışmalarına yönlendirmesinin, dönem içinde çalışılacak olan etüt ve eserleri seçerken öğrencilerin fikrini almasının, derse başlamadan önce öğrencilere dersle ilgili merak uyandıracak sorular sormasının, ders içerisinde geriye dönüşler yapıp daha önce çalışılan eserleri dinlemesinin, ödevlerin nasıl çalışılacağı konusunda bilgilendirmenin, öğretmenlerin derslerde doğaçlama çalışmalarına yer vermesinin, çalgı dersi dışında öğrencilerin diğer dersleri ile ilgilenmesinin, öğrencilerin olumlu yanlarını vurgulayarak cesaretlendirmesinin motivasyonu olumlu etkilediği bununla birlikte öğrencilerinin cezalandırılmanın viyolonsel dersine olan motivasyonunun azalmasına neden olduğu tespit edilmiştir.

Akcan Ünsal (2011)'ün “Piyano Eğitimindeki Motivasyon Durumunun Öğretim Elemanı ve Öğrenci Açısından İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesinin Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında 1., 2., 3., 4. sınıflarda öğrenim gören toplam 160 müzik öğretmen adayı ve aynı kurumda beş yıl ve üzerinde görev yapan sekiz piyano öğretim elemanı ile piyano dersinde öğretim elemanının kullandığı güdüleyici davranışları ve iletişimleri ile piyano öğretim elemanlarının içinde bulundukları öğretim sürecinde nasıl davrandıklarını, kendilerinin ve öğrencilerinin davranışlarını nasıl yorumladıklarına dair görüşlere yer verilmiştir. Öğrenciler sırasıyla piyano öğretim elemanın kullandığı öğretim metotları ve materyalleri, müzikal geçmişi, iletişimi, kişilik özellikleri ve cinsiyeti ile ders içindeki davranışlarını motivasyonu etkileyen etkenler olarak belirtmiştir. İlginç bir tespit olarak ise, kız öğrencilerin özellikle piyano eğitimcisinin kişilik özelliklerinden erkek öğrencilere göre daha fazla etkilendikleri gözlemlenmiştir.

Turan Engin (2012), “Müzisyenlerin Kişilik Özellikleri, Çalgılarına Yönelik Tutumları ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi” isimli doktora tezinde, Türkiye’de müzik eğitimi vermekte olan konservatuarlar, eğitim fakülteleri ve güzel sanatlar liselerinde eğitim almış bununla birlikte akademik müzik eğitimi almamış olup müzikle profesyonel olarak ilgilenen 341 kişiyle, müzisyenlerin kişilik özellikleri, çalgı kabul düzeyleri ile motivasyon düzeylerinin arasındaki ilişkileri incelemiştir. Katılımcılar güzel sanatlar lisesi çalgı ve piyano öğretmenlerinin derslerde çalgılarını kullanmalarının ve performans sergilemelerinin öğrencilerin motivasyonlarını önemli ölçüde etkilediğini belirtmişlerdir.

Erdem (2013), “Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Eğitimine Dönük Motivasyon Düzeylerinin Değerlendirilmesi” isimli yüksek lisans tezinde, Doğu Anadolu Bölgesi’nde yer alan Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Erzincan Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarının 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören müzik öğretmeni adayı 80 öğrencinin bireysel çalgı eğitiminde motivasyon düzeylerini buna bağlı olarak bireysel değişkenler arasındaki ilişkileri incelemiştir. Elde edilen sonuçlara göre yaş ilerledikçe bireysel çalgıya yönelik mesleki hedefleri küçülmüş bu sebeple bireysel çalgılarına yönelik motivasyon düzeylerinin de düştüğü görülmüştür. Ayrıca bireysel çalgılarını isteyerek seçen öğrencilerin, çalgılarına yönelik daha yüksek motivasyon düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Durgun (2018), “Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Piyano Dersi Motivasyonlarının Piyano Dersi Başarısı ile İlişkisinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, Rize, Trabzon, Giresun, Ordu illeri Güzel Sanatlar Liselerindeki 305 öğrencinin piyano dersi motivasyonları ve piyano dersi akademik başarılarının tespiti ve ilişkilerini saptamak amacıyla yaptığı çalışmada çalgı öğretmenin öğrenci hakkındaki düşünceleri, çalgı dersindeki başarılarının takdir edilmesi, sınavlarda yüksek not alma gibi dışsal unsurlar ile başarılı olmaya dönük olumlu inanç ve öğrendikçe gelişiyor olmaktan duyulan mutluluk gibi içsel unsurların motivasyonu olumlu etkilediğini tespit etmiştir.

Akın (2019), “Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Çalgı Eğitimi Viyola Dersinde Motivasyonun Öneme İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi” isimli yüksek lisans tezinde, Samsun, Ordu, Sinop, Trabzon, Bolu, İzmir, Kütahya, Ankara, Van illerinde bulunan güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde 1., 2., 3., 4. sınıflarında öğrenim gören 76 viyola öğrencisi ile bu okullarda viyola dersine giren 9 öğretmenin çalgı eğitimi viyola dersinde motivasyonun öneme ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerine yer verilmiştir. Öğrenciler, öğretmenin basit ezgiler kullanarak doğaçlama yapması, bilgi ve becerileri kazanmalarına önem vermesi, ders dışında iletişim kurmasının yanında sene içinde konser verecek olmanın, sınav ve konser haricinde gösterdiği gayret ve ilerleme için de ödüllendirilmenin motivasyonlarını artırdıklarını söylemişlerdir. Öğretmenler ise öğrencilerinin daha önce çalmış oldukları etüt, parça ya da eserleri tekrar dinlemeye önem vermelerinin, arkadaşları ile beraber çalmalarının (oda müziği gibi), çaldıkları eserlerin bestecileri, yazıldığı dönem ve özellikleri hakkında araştırma yapmalarının, derslere ilgisiz ve hazırlıksız geldikleri zaman cezalandırılmalarının ve sınav ya da konserlerde başarılı oldukları zaman ödüllendirilmelerinin motivasyon bakımından çok önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bununla

birlikte öğretmen ve öğrenciler, verilen ödevler hakkında bilgilendirme yapılmasının, derslere başlarken dersle ilgili merak uyandıracak sorular sorulmasının, öğrencilerin dersler ve okul dışındaki sosyal hayatları hakkında bilgi edinmeye önem verilmesinin ve öğrencilerin konser ile çalıştaylara (workshops) yönlendirilmelerinin motivasyon üzerinde etkisini ortak olarak olumlu değerlendirmişlerdir.

Hafizoğlu (2019), “Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Keman Derslerinde Öğrenme Stratejilerinin Kullanımı ve Etkililik Düzeyi” isimli yüksek lisans tezinde, Rize, Trabzon, Giresun, Ordu illeri Güzel Sanatlar Liselerinde 85 öğrencinin keman eğitimi dersine karşı öğrenme stratejilerinin kullanımı etkililik düzeyini incelemeye çalışmış, öğrencileri keman eğitimi dersine çalışmaya motive eden unsur durumuna göre, 69’unun tam anlamıyla öğrenme isteği, 16’sının ise anı kurtarmak ya da sınavlardan geçer not almak istediği sonucuna varmıştır. Buna göre, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, dersi tam anlamıyla öğrenme isteklerinin, onları çalışmaya motive ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Karaçoban (2019), “Güzel Sanatlar ve Eğitim Fakülteleri Müzik Bölümündeki Flüt Öğrencilerinin Çalgılarına Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, Türkiye genelindeki 10 farklı üniversitenin eğitim ve güzel sanatlar fakültelerindeki 155 flüt öğrencisinin çalgılarına ait motivasyon düzeyleri ile demografik durumları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin, çalgılarına yönelik genel motivasyon düzeyleri incelendiğinde, öğrencilerin bireysel çalgılarına yönelik motivasyon düzeyleri, anne-babanın eğitim düzeylerine göre değişiklik göstermezken, yaş, cinsiyet, üniversite, sınıf, sosyo-ekonomik durum değişkenlerine göre farklılık göstermiştir.

Bozarslan (2020), “Türkiye’deki Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Müzikal Yaşantısı ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, Türkiye genelindeki 10 adet Güzel Sanatlar Lisesi’nde öğrenim gören 475 öğrencinin müzikal yaşantılarını ve müzikal motivasyon düzeylerini incelemek amacıyla çalışma yapmıştır. Öğrencilerin müzikal motivasyon düzeyleri ile yaşın, ailelerinin müzik eğitimi almalarını destekleme durumu, ailelerinde okur yazar bireyin olup olmaması, ailelerinde üniversite mezunu birey olup olmaması, ailelerin müzik ile ilgili etkinlikleri takip etme durumu, okullardaki etkinliklere aktif olarak katılma durumu ve mezun olduktan sonra müzik eğitimine devam etmek istemeleri arasında olumlu bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Yılmaz (2020), “Öğrencilerin Müzik Dersine İlişkin Motivasyonlarını Artırmaya Yönelik Müzik Öğretmeni Çalışmalarının İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, Antalya’nın Alanya ve Manavgat ilçelerindeki ortaokullarda görev yapan 58 müzik öğretmeni ile yaptığı çalışmada müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin müzik derslerine yönelik motivasyonlarını destekleme düzeylerini incelemiştir. Çalışmada erkek öğretmenlerin öğrencilerin motivasyonunu destekleme düzeyleri kadın öğretmenlerden daha düşük çıkmıştır. Ayrıca müzik dersliği olan öğretmenlerin kendi motivasyonlarının da yüksek olduğu ve bu durumun eğitim ortamındaki öğrencilerin motivasyonlarını yükseltmeye olumlu yansıdığı da görülmüştür.

Çaylak (2022), “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Akademik Motivasyon ve Tutumlarının İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, öğrencilerin bireysel çalgı dersine yönelik akademik motivasyon ve tutumlarını incelemiştir. Müzik eğitimi ana bilim dallarında öğrenim gören 1., 2., 3., 4. sınıf ile beklemeli öğrencilerden oluşan toplam 180 öğrenci ile çalışma gerçekleştirmiştir. Alınan cevaplara göre, müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine yönelik akademik motivasyon ve tutum düzeylerinin orta seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin motivasyonlarının, çalgı çalışma sürelerine ve cinsiyetlerine göre farklılık gösterirken, mezun olunan lise ile çalgı türüne, öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılık göstermediği görülmüştür. Öğrencilerin tutumları ise çalgı çalışma sürelerine, öğrenim gördükleri üniversiteye ve çalgılarını kendi istekleri ile seçmiş olmalarına göre değişkenlik gösterirken; cinsiyet, sınıf düzeyleri, mezun oldukları lise türüne ve çaldıkları çalgı türüne göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Ergüven (2022), “Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Dersi Başarılarına Yönelik Öz Düzenleme Becerilerinin ve Motivasyonlarının İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezini, 12 ilde bulunan Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının 2., 3., 4. sınıflarında okuyan 438 öğrenci ile gerçekleştirmiştir. Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine yönelik öz düzenleme ve motivasyon becerileri düzeylerini ölçmek için iki farklı ölçekten faydalanmıştır. Araştırmanın bulgularına baktığımızda, sınıf düzeyleri değişkenine göre motivasyonsuzluk alt boyutu en yüksek olan sınıf lisans dört iken, en düşük sınıfın ise lisans iki olduğu görülmüştür. Motivasyonsuzluk ve başarı alt boyutu açısından lisans üç sınıfının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Çalgı türleri açısından, çalışma motivasyonu alt boyutuna göre en düşük çalışma motivasyonuna sahip çalgı türü grubu (Şan) iken, en yüksek çalgı türü tuşlu çalgılar olmuştur. Öz düzenlemeli öğrenme ölçeğine göre performans sonrası alt boyutu açısından değerlendirildiğinde en yüksek tutuma sahip grup bireysel çalgısı tuşlu çalgılar olanlar iken, en düşük grubun bireysel çalgısı yaylı çalgılar olanlar olduğu görülmüştür. Bu çalışmada,

başarı motivasyonu artış gösterdiğinde motivasyonsuzluk alt boyutunun azaldığı; çalışma motivasyonu, başarı notu, performans evresi, performans öncesi ve performans sonrası tutumlarda düşüş olduğu saptanmıştır.

Erten (2022), “Çalgı Eğitiminde Öğretmen Profili ile Öğrencilerin Çalgı Dersine Yönelik Motivasyonları ve Tükenmişlikleri Arasındaki İlişki” isimli yüksek lisans tezinde, Bursa Uludağ, Muğla Sıtkı Koçman, Balıkesir ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören 214 müzik öğretmeni aday öğrenciyle, bireysel çalgı derslerine ilişkin tükenmişlik düzeylerini belirlemek amacıyla çalışma yapmıştır. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin çalgı dersine yönelik motivasyonlarının ve tükenmişliklerinin; çalgı eğitimi alma süresi, ailede müzik aleti çalan kişi bulunma durumu, haftalık ders saati, ailenin ekonomik düzeyi, herhangi bir ek işte çalışma durumu, cinsiyet, sınıf düzeyi, yaş, mezun olunan lise türüne göre farklılaşmadığı ama çalgı çalışma süresine göre farklılaştığı ayrıca öğrencilerin çalgı dersine yönelik motivasyonları ile çalgı öğretmeni profili arasında orta seviyede olumlu, öğrencilerin çalgı dersine yönelik tükenmişlikleri ile çalgı öğretmeni profili arasında yüksek seviyede olumsuz bir ilişki olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öztürk (2023), “Keman Eğitiminde Pilates Egzersizlerinin Öğrencilerin Çalgı Performansına, Çalgı Motivasyonuna ve Çalgı Performans Kaygısına Etkisi” isimli doktora tezinde, farklı disiplinleri birleştirerek yaptığı çalışmada, Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan 16 keman öğrencisiyle, pilates egzersizlerinin motivasyona, bireysel çalgı performansına ve çalgı performans kaygısına etkisini araştırmıştır. Çalışmanın sonucunda elde edilen verilere göre pilates egzersizleri yapmanın öğrencilerin keman çalgısına yönelik performanslarında olumlu yönde bir etkiye yol açtığı tespit edilmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, uygulanan araştırma modeli, evren ve örneklem grubu, veri toplama araçları, uygulama süreci ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, güzel sanatlar liselerinde keman eğitiminde motivasyonu etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik öğrenci görüşleri üzerinden açıklayan betimsel nitelikte desenlenmiş nicel bir çalışmadır. Olayları ve olguları nesnelleştirerek, gözlem yapılabilir hale getiren, ölçümleyebilen ve sayısal olarak ifade eden araştırma türüne nicel araştırma adı verilmektedir (Gürbüz ve Şahin, 2017, s. 103).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Türkiye’deki güzel sanatlar liselerinde öğrenim gören müzik bölümü keman öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma grubunun belirlenmesinde ise kolayda örnekleme yöntemi (convenience sampling) kullanılmış olup, bu yöntem araştırmacının kolaylıkla ulaşılabilir, erişilebilir, uygun ve katılım konusunda istekli kişilerden oluşan örneklem grubunu seçme yöntemidir (Saunders, Lewis ve Thornhill, 2007, s. 234). Bu araştırmanın örneklemini ise, 2022-2023 eğitim öğretim yılında, Türkiye’nin yedi coğrafi bölgesinden seçilmiş yedi ilde bulunan; Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi, İstanbul Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi, Kırşehir Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Lisesi, Kütahya Ahmet Yakupoğlu Güzel Sanatlar Lisesi, Malatya Abdulkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi, Osmaniye Abdurrahman Keskiner Güzel Sanatlar Lisesi, Trabzon Akçaabat Güzel

Sanatlar Liselerinde öğrenim gören 137 keman öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmaya tüm katılımcılar gönüllülük esası ile katılım sağlamışlardır.

3.2.1. Öğrencilerin Demografik Bilgileri

Araştırmada anket sorularını yanıtlayan öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek için kişisel bilgiler istenmiş ve tablolar halinde analiz edilmiştir. Buna göre öğrencilerin öğrenim gördükleri okullara göre dağılımları Tablo 1, öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 2, öğrencilerin sınıflara göre dağılımları Tablo 3, öğrencilerin günlük keman çalışma sıklığına göre dağılımları Tablo 4, ailenin müzikle ilgilenme durumu Tablo 5, güzel sanatlar lisesinin tercih edilmesinde etkili olma durumu Tablo 6, keman çalgısını tercih etmede etkili olma durumu Tablo 7, güzel sanatlar lisesine gelmeden önce keman eğitimi alma durumu Tablo 8, öğretmenin ana çalgısının keman olma durumu Tablo 9’da görülmektedir.

Tablo 1

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Dağılımları

	f	%
Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi	29	21,2
İstanbul Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi	24	17,5
Kırşehir Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Lisesi	10	7,3
Kütahya Ahmet Yakupoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	21	15,3
Malatya Abdülkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi	19	13,9
Osmaniye Abdurrahman Keskiner Sanatlar Lisesi	7	5,1
Trabzon Akçaabat Güzel Sanatlar Lisesi	27	19,7
Toplam	137	100

Çalışmaya ülkemizdeki yedi farklı ildeki Anadolu güzel sanatlar lisesinden toplam 137 öğrenci katılmıştır. Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi 29 öğrenci (%21,2), İstanbul Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi 24 (%17,5) öğrenci, Kırşehir Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Lisesi 10 (%7,3) öğrenci, Kütahya Ahmet Yakupoğlu Güzel Sanatlar Lisesi 21(%15,3) öğrenci, Malatya Abdulkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi 19 (%13,9) öğrenci, Osmaniye Abdurrahman Keskiner Güzel Sanatlar Lisesi 7 (%5,1) öğrenci, Trabzon Akçaabat Güzel Sanatlar Lisesi %19,7 oranla toplamda 27 öğrenci ile çalışmaya katılım sağlamıştır.

Tablo 2

Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları

	f	%
Kız	111	81
Erkek	26	19
Toplam	137	100

Tablo 2’ye göre 137 öğrencinin %81,0 (111 öğrenci) kız, 19,0 (26 öğrenci)’u erkeklerden oluşmaktadır. Yüzdelik oranların birbirine yakın olmadığı ve kız öğrencilerin fazla olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 3

Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımları

	f	%
1.Sınıf	32	23,4
2.Sınıf	40	29,2
3.Sınıf	33	24,1
4.Sınıf	32	23,4
Toplam	137	100

Tablo 3’ e göre öğrencilerin sınıflara göre dağılımlarının genel olarak birbirine yakın olduğu görülmüştür. En büyük grubu 40 öğrenci ve %29,2 oranıyla 2. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Tablo 4

Öğrencilerin Günlük Keman Çalışma Sıklığına Göre Dağılımları

	f	%
Her gün 1 saat	72	52,6
Her gün 2 saat	38	27,7
Her gün 3 saat ve daha fazla	19	13,9
Hiç çalışmam	8	5,8
Toplam	137	100

Tablo 4’e göre, araştırmaya katılan öğrencilerin günlük çalışma sıklığına bakıldığında, en yüksek oran %52,6 ile (72 öğrenci) ‘her gün bir saat’ cevabını verirken, ‘hiç çalışmam’ cevabını verenlerin %5,8 (8 öğrenci) ile en düşük oranı oluşturdıkları görülmüştür.

Tablo 5

Ailenin Müzikle İlgilenme Durumu

	f	%
Evet	61	44,5
Hayır	76	55,5
Toplam	137	100

Tablo 5'e göre, %55,5'lik oranla öğrencilerin ailelerin çoğunlukla müzikle ilgilenmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 6

Güzel Sanatlar Lisesinin Tercih Edilmesinde Etkili Olma Durumu

	f	%
Ailem	39	28,5
Öğretmenim	31	22,6
Kendim	54	39,4
Çevrem	13	9,5
Toplam	137	100

Tablo 6'ya göre 54 öğrenci (39,4) güzel sanatlar lisesini kendi kararları ile seçtiklerini söylerken, güzel sanatlar lisesi tercihinde çevre yönlendirmesinin en az etkili olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7

Keman Çalgısını Tercih Etmede Etkili Olma Durumu

	f	%
Ailem	29	21,2
Öğretmenim	31	22,6
Kendim	74	54,0
Çevrem	3	2,2
Toplam	137	100

Tablo 7'ye göre 74 öğrenci en yüksek (%54,0) oranla keman çalgısını kendi tercihi ile seçtiğini söylerken, çevrenin keman çalgısını tercih etmelerinde çok az etkisi olduğu görülmektedir. Aile ve öğretmen etkisi yüzdelerinin ise birbirine yakın olduğu söylenebilir.

Tablo 8

Güzel Sanatlar Lisesine Gelmeden Önce Keman Eğitimi Alma Durumu

	f	%
Evet	38	27,7
Hayır	99	72,3
Toplam	137	100

Çalışmaya göre, çoğunluğu oluşturan 99 (%72,3) öğrencinin güzel sanatlar lisesine gelmeden önce keman eğitimi almadığı sonucuna ulaşılmıştır. Güzel sanatlar lisesine gelmeden önce keman eğitimi alan öğrenci sayısı ise 38 (27,7) olarak tespit edilmiştir

Tablo 9

Öğretmenin Ana Çalgısının Keman Olma Durumu

	f	%
Evet	132	96,4
Hayır	5	3,6
Toplam	137	100

Tablo 9'a göre öğrencilerin büyük bölümü (96,4), öğretmenin ana çalgısının keman olduğunu söylerken, çok az bölümü ise (3,6) öğretmenin ana çalgısının keman olmadığını söylemiştir.

3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmada, nitel veriler için kaynak tarama ve nicel veriler için ise anket yöntemi uygulanmıştır. Araştırmaya katkı sağlaması açısından yerli ve yabancı kaynaklar taranmış ve bu kaynaklardan faydalanılmıştır. Bu tezin oluşmasında kitap, tez, makale ve genel ağ, araştırma kaynakları olarak kullanılmıştır.

Keman eğitiminde motivasyonu etkileyen faktörleri öğrenci görüşleri ile tespit etmek amacıyla anket geliştirilmiştir. Anket sorularının hazırlanmasında uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. 45 sorudan oluşan anketin dokuz sorusu demografik bilgileri, 36 sorusu ise öğrencilerin motivasyonlarını etkileyen faktörler ile ilgili görüşlerini belirlemek amacı ile hazırlanmıştır. Geliştirilen anketin geçerliliği ve güvenilirliğini ölçmek için pilot uygulama yapılmıştır. Elde edilen bilgiler sonucunda uzman görüşleri ile ankete son biçimi verilmiştir. Pilot uygulama sonrası oluşturulan anket, "Google Form" aracılığı ile dijital ortama aktarılmış, belirlenen güzel sanatlar liselerine e-posta ile ulaştırılarak öğrenciler tarafından cevaplanması sağlanmıştır. İstatiksel veriler frekans (f) ve yüzde (%) ifadeleri kullanılarak tablolar halinde gösterilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde, toplanan verilerin analizi ile elde edilen bulgular ve yorumlar her bir alt problemle ilişkili olarak ifade edilmiştir. Bulguların sunulmasında araştırma problemleri çerçevesinde düzenleme yapılmıştır.

4.1. Keman Eğitiminde Motivasyona Etki Eden Kişisel Faktörlere Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 10

Öğrencilerin Düzenli Olarak Keman Çalışmadığı Zamanlarda Huzursuz Hissetmelerine Dair Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	14	10,2
Katılmıyorum	17	12,4
Kararsızım	32	23,4
Katılıyorum	38	27,7
Kesinlikle katılıyorum	36	26,3
Toplam	137	100,0

Tablo 10’da araştırmaya katılan öğrencilerin “Düzenli olarak keman çalışmadığımda huzursuz hissederim” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrenciler bu ifadeye en yüksek oranda ‘katılıyorum’ (27,7) cevabını vermiştir. Bu orana yakın olarak ‘kesinlikle katılıyorum’ (%26,3) cevabını vermişlerdir. En düşük oran ise ‘kesinlikle katılmıyorum’ (%10,2) cevabı olmuştur. Öğrencilerin düzenli olarak keman çalışmadığında huzursuz hissettikleri söylenebilir.

Tablo 11

Öğrencilerin Fiziksel Özelliklerinin Keman Çalmaya Uygunluğuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	14	10,2
Katılmıyorum	13	9,5
Kararsızım	14	10,2
Katılıyorum	51	37,2
Kesinlikle katılıyorum	45	32,8
Toplam	137	100,0

Tablo 11’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Fiziksel özelliklerim keman çalmaya uygundur” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrenciler en yüksek oran olarak %37,2 ile ‘katılıyorum’ ve %32,8 oranıyla ‘kesinlikle katılıyorum’ cevabını vermiştir. Diğer öğrencilerin cevaplarının ise yüzdelik olarak birbirine yakın olduğunu görmekteyiz. Buna bağlı olarak öğrencilerin fiziksel özelliklerinin keman çalmaya uygun olduğu söylenebilir.

Tablo 12

Öğrencilerin Keman Dersine Severe Çalışma Durumuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	17	12,4
Katılmıyorum	11	8,0
Kararsızım	29	21,2
Katılıyorum	39	28,5
Kesinlikle katılıyorum	41	29,9
Toplam	137	100,0

Tablo 12’de araştırmaya katılan öğrencilerin “ Keman dersine severe çalışırım” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrencilerin en yüksek oran olarak %29,9 (41) ‘kesinlikle katılıyorum’ ve %25,5 (39) oranında ‘katılıyorum’ cevabı verdiği görülmektedir. Öğrencilerin %21,2 (29)’si ‘kararsızım’ cevabını vermiştir. Geriye kalan öğrenciler ise %12,4 (17) oranında ‘kesinlikle katılmıyorum’ ve 8,0 (11) oranında ‘katılmıyorum’ cevaplarını vermiştir. Bu cevaplar doğrultusunda öğrencilerin çoğunluğa yakın kemanı severe çalıştığını söyleyebiliriz.

Tablo 13

Öğrencilerin Heyecanlı Bir Karaktere Sahip Olmasının Keman Çalma Performansını Olumsuz Etkileme Durumuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	24	17,5
Katılmıyorum	38	27,7
Kararsızım	38	27,7
Katılıyorum	26	19,0
Kesinlikle katılıyorum	11	8,0
Toplam	137	100,0

Tablo 13'te araştırmaya katılan öğrencilerin “ Heyecanlı bir karaktere sahip olmam keman çalma performansımı olumsuz etkiler” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrenciler en yüksek oran olarak ‘kararsızım’ (%27,7) ve ‘katılmıyorum’ (%27,7) cevaplarını vermiştir. Bu cevapların yüzdelik oranlarının aynı olduğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu heyecanlı bir karaktere sahip olmalarının keman çalma performanslarını olumsuz etkilemediğini düşünürken diğer çoğunluk ise bu durumda kararsız olduğu cevabını vermiştir. En az orana sahip grup ise %8,0 (11) ‘kesinlikle katılıyorum’ cevabını vermiştir.

Tablo 14

Öğrencilerin Uzun Süre Aynı Etütleri Çalıştıklarında Kemana Olan Motivasyonlarının Azalma Durumlarına Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	20	14,6
Katılmıyorum	24	17,5
Kararsızım	22	16,1
Katılıyorum	43	31,4
Kesinlikle katılıyorum	28	20,4
Toplam	137	100,0

Tablo 14'te araştırmaya katılan öğrencilerin “Uzun süre aynı etütleri çalışmak kemana olan motivasyonumun düşmesine sebep olur” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Bu veriler doğrultusunda öğrenciler en yüksek oranla ‘katılıyorum’ (%31,4) cevabını vermiştir. Buna bağlı olarak öğrenciler yüksek oranda, uzun süre aynı etütleri çalıştığında motivasyonlarının düştüğünü belirtmiştir. En düşük oran ise kesinlikle ‘katılmıyorum’ (14,6) cevabını vermiştir.

Tablo 15

Öğrencilerin Kendilerinden Daha İyi Keman Çalan Birini Gördüklerinde Keman Çalma İsteklerinin Artıp Artmama Durumuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	18	13,1
Katılmıyorum	19	13,9
Kararsızım	29	21,2
Katılıyorum	37	27,0
Kesinlikle katılıyorum	34	24,8
Toplam	137	100,0

Tablo 15’te araştırmaya katılan öğrenciler “Benden daha iyi keman çalan birini gördüğümde keman çalma isteğim artar” ifadesine ilişkin değerlendirmeler doğrultusunda en yüksek (%27,0) oranla ‘katılıyorum’ cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin %13,9’u ‘katılmıyorum’, %13,1’i ise ‘kesinlikle katılmıyorum’ cevabını vermiştir. Bu cevapların yüzdelik oranlarının birbirine çok yakın olduğu görmektedir. % 21,2 oranındakilerin ise kararsız olduğu görülmektedir. Öğrencilerin kendilerinden daha iyi keman çalan birini gördüklerinde keman çalma isteklerinde artış olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 16

Öğrencilerin Keman Çalmaya Uzun Süre Ara Verdiklerinde Huzursuz Hissetmelerine Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	17	12,4
Katılmıyorum	15	10,9
Kararsızım	23	16,8
Katılıyorum	44	32,1
Kesinlikle katılıyorum	38	27,7
Toplam	137	100,0

Tablo 16’da araştırmaya katılan öğrencilerin “Keman çalmaya uzun süre ara verdiğimde kendimi huzursuz hissedirim” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. En yüksek oran olarak ‘katılıyorum’ (%32,1) seçeneğinin belirleyici olduğu görülmektedir. En düşük oran ise ‘katılmıyorum’ (%10,9) seçeneğinde görülmektedir. Buna göre keman çalmaya uzun süre ara verdiklerinde öğrencilerin yüksek oranda kendilerini huzursuz hissettikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 17

Öğrencilerin Güzel Sanatlar Lisesinde Okuma Memnuniyetine Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	16	11,7
Katılmıyorum	11	8,0
Kararsızım	15	10,9
Katılıyorum	34	24,8
Kesinlikle katılıyorum	61	44,5
Toplam	137	100,0

Tablo 17’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Güzel sanatlar lisesinde okumaktan mutluyum” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrenciler en yüksek, %44,5 (61 kişi) oranında ‘kesinlikle katılıyorum’ cevabını vermiştir. Buna bağlı olarak öğrencilerin güzel sanatlar lisesinde okumaktan mutlu olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 18

Öğrencilerin Güzel Sanatlar Lisesine Gelmeden Önce Keman Eğitimi Almanın Ders Başarısı İçin Gerekli Olduğuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	16	11,7
Katılmıyorum	29	21,2
Kararsızım	25	18,2
Katılıyorum	37	27,0
Kesinlikle katılıyorum	30	21,9
Toplam	137	100,0

Tablo 18’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Güzel sanatlar lisesine gelmeden önce keman eğitimi almış olmak ders başarısı için gereklidir” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Buna bağlı olarak öğrenciler %21,9 oranında ‘kesinlikle katılıyorum’ ve % 21,2 oranında ‘katılmıyorum’ cevabını vermiştir. Verilen cevaplarda yüzdelik oranların birbirine çok yakın olduğunu görmekteyiz. Öğrenciler güzel sanatlar lisesine gelmeden önce keman eğitimi almış olmanın ders başarısı için gerekli olduğuna en yüksek oran %27,0 ile ‘katılıyorum’ cevabını vermiştir.

Tablo 19

Öğrencilerin Keman Eğitimlerinin Sonunda Ulaşmayı Düşündüğü Hedefleri Hakkında Yeterli Bilgi Sahibi Olma Durumlarına Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	23	16,8
Katılmıyorum	20	14,6
Kararsızım	42	30,7
Katılıyorum	29	21,2
Kesinlikle katılıyorum	23	16,8
Toplam	137	100,0

Tablo 19’da araştırmaya katılan öğrencilerin “Keman eğitimimin sonunda ulaşmayı düşündüğüm hedeflerim hakkında yeterli bilgi sahibiyim” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrencilerin ‘kesinlikle katılıyorum’ (%16,8) ve ‘kesinlikle katılmıyorum’ (%16,8) cevaplarının yüzdelik oranlarının aynı olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin en yüksek oran olan %30,7 ‘kararsızım’ cevabı ile keman eğitiminin sonunda ulaşmayı düşündükleri hedefleri hakkında yeterli bilgi sahibi olma konusunda kararsız oldukları söylenebilir.

Tablo 20

Öğrencilerin Çekingen Bir Karaktere Sahip Olmasının Keman Çalma Performansını Olumsuz Etkileme Durumuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	23	16,8
Katılmıyorum	32	23,4
Kararsızım	35	25,5
Katılıyorum	30	21,9
Kesinlikle katılıyorum	17	12,4
Toplam	137	100,0

Tablo 20’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Çekingen bir karaktere sahip olmam, keman çalma performansımı olumsuz etkiler” ifadesine ilişkin cevaplarına baktığımızda en yüksek %25,5 oranla ‘kararsızım’ cevabı verdiğini görmekteyiz. Benzer oranda verilen cevaplar ise ‘katılmıyorum’ (%23,4) ve ‘katılıyorum’ (%21,9) şeklindedir. En düşük oranla ise (%12,4) ‘kesinlikle katılıyorum’ cevabı verilmiştir. Verilen cevaplar doğrultusunda, öğrencilerin çekingen bir karaktere sahip olmalarının keman çalma performanslarını olumsuz etkileme konusunda kararsız oldukları görüşü ortaya çıkmıştır.

4.2. Keman Eğitiminde Motivasyona Etki Eden Öğretmen Yaklaşımlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 21

Öğretmenlerin Seviyelerine Uygun Etütler Seçmesinin Öğrencilerin Keman Çalma İsteklerini Artırma Durumuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	16	11,7
Katılmıyorum	7	5,1
Kararsızım	10	7,3
Katılıyorum	59	43,1
Kesinlikle katılıyorum	45	32,8
Toplam	137	100,0

Tablo 21’de, araştırmaya katılan öğrencilerin “ Öğretmenimin seviyeme uygun etütler seçmesi keman çalma isteğimi artırır” ifadesine ilişkin öğrenciler en yüksek oran olarak %43,1 ile ‘katılıyorum’ cevabını vermiştir. Bu orana yakın diğer bir cevap ise (%32,8) ‘kesinlikle katılıyorum’ olmuştur. %5,1 oranla ‘katılmıyorum’ cevabını veren öğrenciler en az oranı oluşturmaktadır. Verilen cevaplar doğrultusunda öğretmenin seviyesine uygun etütler seçmesinin öğrencilerin keman çalma isteklerini artırmada etkili olabileceği görüşü ortaya çıkmaktadır.

Tablo 22

Öğretmenlerin Ders Saatleri Dışında Öğrencilerin Çalışmalarını Denetlemesinin Kemana Olan İlgilerini Olumlu Etkileme Durumuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	16	11,7
Katılmıyorum	11	8,0
Kararsızım	22	16,1
Katılıyorum	55	40,1
Kesinlikle katılıyorum	33	24,1
Toplam	137	100,0

Tablo 22’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Öğretmenimin ders saati dışında çalışmalarımı denetlemesi kemana olan ilgimi olumlu etkiler” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Bu sonuçlar doğrultusunda en yüksek %40,1 oranla ‘katılıyorum’ cevabı verilmiştir.

Öğretmenlerin ders saatleri dışındaki çalışmalarını denetlemesinin, öğrencilerin kemana olan ilgilerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 23

Öğretmenlerin Piyano İle Eşlik Yapmasının Öğrencilerin Keman Eğitimi Sürecine Katkı Sağlamasına Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	18	13,1
Katılmıyorum	12	8,8
Kararsızım	32	23,4
Katılıyorum	43	31,4
Kesinlikle katılıyorum	32	23,4
Toplam	137	100,0

Tablo 23’te araştırmaya katılan öğrencilerin “Öğretmenimin piyano ile eşlik yapması keman eğitimi sürecime katkı sağlar” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrenciler en yüksek oran olan %31,4 ile ‘katılıyorum’ cevabını vermiştir.

Bu cevaplar doğrultusunda öğretmenin piyano ile eşlik yapmasının keman eğitimi sürecine katkı sağladığı düşüncesi ortaya çıkmaktadır.

Tablo 24

Öğretmenlerin Derste Kemanı Aktif Kullanmasının Öğrencilerin Derse Olan Motivasyonunu Artırmaya Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	14	10,2
Katılmıyorum	10	7,3
Kararsızım	11	8,0
Katılıyorum	56	40,9
Kesinlikle katılıyorum	46	33,6
Toplam	137	100,0

Tablo 24’te araştırmaya katılan öğrencilerin “Öğretmenimin derste kemanı aktif kullanması derse olan motivasyonumu artırır” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. ‘Kesinlikle katılmıyorum’ (%10,2), ‘katılmıyorum’ (%7,3) ve ‘kararsızım’ (%8,0) cevaplarının oranlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. En yüksek oran ‘katılıyorum’ (40,9) cevabı iken diğer bir yüksek oranlı cevap ise ‘kesinlikle katılıyorum’ (%33,6) olmuştur. Buna bağlı olarak öğretmenlerin derste kemanı aktif kullanması halinde, öğrencilerin derse olan motivasyonunu artırdığı düşüncesi ortaya çıkmaktadır.

Tablo 25

Öğretmenlerin Konserler Düzenlemesinin Öğrencilerin Özgüvenlerini Artırmasına Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	17	12,4
Katılmıyorum	11	8,0
Kararsızım	18	13,1
Katılıyorum	45	32,8
Kesinlikle katılıyorum	46	33,6
Toplam	137	100,0

Tablo 25’te araştırmaya katılan öğrencilerin “Öğretmenimin konserler düzenlemesi özgüvenimi artırır” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrenciler en yüksek %33,6 oranla ‘kesinlikle katılıyorum’, %32,8 oranla ‘katılıyorum’ cevabını vermiştir. En düşük yüzdeyi ise ‘katılmıyorum’ (%8,0) cevabı oluşturmuştur. ‘Kararsızım’ (%13,1) ve ‘kesinlikle katılmıyorum’ (%12,4) cevaplarının yüzdelik oranının ise birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Bu cevaplar doğrultusunda, öğretmenlerin konserler düzenlemesinin öğrencilerin özgüvenini artırdığı görüşü ortaya çıkmaktadır.

Tablo 26

Öğretmenlerin Yapılacak Konser Etkinliklerine Yönlendirmesinin Öğrencilerin Kemana Olan Merakını Artırmaya Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	17	12,4
Katılmıyorum	13	9,5
Kararsızım	16	11,7
Katılıyorum	44	32,1
Kesinlikle katılıyorum	47	34,3
Toplam	137	100,0

Tablo 26’da “Öğretmenimin yapılacak konser etkinliklerine yönlendirmesi kemana olan merakımı artırır” ifadesine ilişkin belirtilen görüşler doğrultusunda en yüksek yüzdeleri ‘kesinlikle katılıyorum’ (%34,3) ve ‘katılıyorum’ (%32,1) cevapları oluşturmuştur. En yüksek oranlı cevabı veren öğrenciler, öğretmenlerinin yapılacak konser etkinliklerine yönlendirmesinin kemana olan meraklarını artırdığını düşünmektedir. Öğrencilerin %9,5 gibi en düşük oranlı cevap veren kısmı ise, öğretmenlerin yapılacak konser etkinliklerine yönlendirmesinin kemana olan meraklarını artırmadığı cevabını vermiştir. ‘Kesinlikle katılmıyorum’ (%12,4) ve ‘kararsızım’ (%11,7) cevabı verenlerin yüzdelik oranlarının ise benzer olduğu görülmektedir.

Tablo 27

Öğretmenlerin Öğrencileri Arkadaşlarıyla Birlikte Çalmaya Yönlendirmesinin Kemandan Keyif Almaya Etkisine Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	14	10,2
Katılmıyorum	16	11,7
Kararsızım	19	13,9
Katılıyorum	45	32,8
Kesinlikle katılıyorum	43	31,4
Toplam	137	100,0

Tablo 27’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Öğretmenimin arkadaşlarımla birlikte çalmaya yönlendirmesi kemandan keyif almama katkı sağlar” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri doğrultusunda en yüksek yüzdeleri ‘katılıyorum’ (%32,8) ve ‘kesinlikle katılıyorum’ (%31,4) cevapları oluşturmuştur. Buna bağlı olarak öğrenciler arkadaşları ile birlikte çalmaya yönlendirilmelerinin kemandan keyif almalarına katkı sağladığını düşünmektedir. ‘Kesinlikle katılmıyorum’ (%10,2), ‘katılmıyorum’ (11,7) ve ‘kararsızım’ (%13,9) cevaplarının yüzdelik oranlarının ise birbirine yakın olduğu görülmektedir.

Tablo 28

Öğretmenlerin Olumlu Tutum ve Davranışlarının Öğrencilerin Çalma Performansını Artırmaya Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	14	10,2
Katılmıyorum	10	7,3
Kararsızım	6	4,4
Katılıyorum	42	30,7
Kesinlikle katılıyorum	65	47,4
Toplam	137	100,0

Tablo 28’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Öğretmenimin olumlu tutum ve davranışları, çalma performansımı artırır” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrenciler %47,4 gibi en yüksek yüzdeli oranla öğretmenlerin olumlu tutum ve davranışlarının çalma performanslarını artırdığını düşünmektedir. Bu orana yakın diğer bir görüşü ise %30,7 oranı ile ‘katılıyorum’ cevabı oluşturmuştur. Öğrenciler %4,4 gibi en düşük yüzdeli oranla, öğretmenlerin olumlu tutum ve davranışlarının çalma performanslarını artırmadaki etkisi konusunda kararsız olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 29

Öğretmenlerin Seçtiği Etütlerin Dönemleri ve Bestecileri Hakkında Bilgiler Vermesinin Öğrencilerin Kemanı Etkili Çalma İsteklerini Artırmaya Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	15	10,9
Katılmıyorum	13	9,5
Kararsızım	19	13,9
Katılıyorum	55	40,1
Kesinlikle katılıyorum	35	25,5
Toplam	137	100,0

Tablo 29’da araştırmaya katılan öğrencilerin “Öğretmenimin seçtiği etütlerin dönemleri ve bestecileri hakkında bilgiler vermesi kemanı etkili çalma isteğimi artırır” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrenci görüşlerine baktığımızda en yüksek %40,1 oranında ‘katılıyorum’ cevabı verdiklerini görmekteyiz. ‘Kesinlikle katılmıyorum’ (%10,9), ‘katılmıyorum’ (%9,5) ve ‘kararsızım’ (%13,9) cevaplarının yüzdelik oranlarının birbirine yakın olduğu söylenebilir. Verilen cevaplara göre öğrenciler, öğretmenlerin seçtiği etütlerin dönemleri ve bestecileri hakkında bilgiler vermesinin kemanı etkili çalma isteklerini artıracak görüşünü savunmuşlardır.

Tablo 30

Öğrencilerin Derse Hazırlıklı Gitmediğinde Cezalandırılmalarının Keman Çalmaya Olumsuz Etkilerine Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	18	13,1
Katılmıyorum	25	18,2
Kararsızım	24	17,5
Katılıyorum	38	27,7
Kesinlikle katılıyorum	32	23,4
Toplam	137	100,0

Tablo 30’da araştırmaya katılan öğrencilerin “Derse hazırlıklı gitmediğimde öğretmenimin beni cezalandırması keman çalışmamı olumsuz etkiler” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Bu değerlendirmeler doğrultusunda en yüksek yüzdeyi ‘katılıyorum’ (%27,7) cevabı oluşturmuştur. En düşük yüzdeyi ise ‘kesinlikle katılmıyorum’ (%13,1) cevabı oluşturmuştur. Buna bağlı olarak öğrenciler, derse hazırlıklı gitmediklerinde öğretmenlerin kendilerini cezalandırmasının keman çalışma isteğini olumsuz etkilediğini düşünmektedir.

Tablo 31

Öğrencilerin Diğer Öğrencilerle Kıyaslanmasının Kemanda Yetersizlik Hissettirmesine Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	15	10,9
Katılmıyorum	22	16,1
Kararsızım	15	10,9
Katılıyorum	41	29,9
Kesinlikle katılıyorum	44	32,1
Toplam	137	100,0

Tablo 31’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Öğretmenimin beni diğer öğrencilerle kıyaslaması kendimi kemanda yetersiz hissetmeme sebep olur” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Bu değerlendirme sonucunda, en yüksek yüzdeyi %32,1 oranla ‘kesinlikle katılıyorum’ cevabı verenler oluşturmuştur. Öğrenciler en düşük yüzdede ve aynı oranda ‘kararsızım’ (%10,9) ve ‘kesinlikle katılmıyorum’ (%10,9) cevaplarını vermişlerdir. Buna bağlı olarak, öğretmenlerin öğrencileri diğer arkadaşları ile kıyaslanmasının, öğrencilerin kendilerini kemanda yetersiz hissetmesine sebep olacağı sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 32

Eser Seçiminde Öğrencilerin Fikirlerinin Sorulmasının Kemanı Sevmeye Etkisine Dair Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	15	10,9
Katılmıyorum	11	8,0
Kararsızım	14	10,2
Katılıyorum	47	34,3
Kesinlikle katılıyorum	50	36,5
Toplam	137	100,0

Tablo 32’ de araştırmaya katılan öğrencilerin “Öğretmenimin eser seçiminde fikrimi sorması kemanı sevmem de etkili olur” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. ‘Kesinlikle katılmıyorum’ (%10,9) ve ‘kararsızım’ (%10,2) cevaplarının oranları birbirine benzer iken, ‘katılmıyorum’ (%8,0) cevabının ise bu yüzdelik oranlara yakın olduğu söylenebilir. ‘Kesinlikle katılıyorum’ (%36,5) ve ‘katılıyorum’ (34,3) cevabını veren öğrenciler, öğretmenlerin eser seçiminde fikirlerini sormasının kemanı sevmeye etkili olduğu düşünmektedir.

Tablo 33

Öğretmenlerin Ana Çalgısının Keman Olmamasının Öğrencilerin Keman Dersine Yaklaşımını Etkileme Durumuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	28	20,4
Katılmıyorum	31	22,6
Kararsızım	26	19,0
Katılıyorum	32	23,4
Kesinlikle katılıyorum	20	14,6
Toplam	137	100,0

Tablo 33’te araştırmaya katılan öğrencilerin “Öğretmenimin ana çalgısının keman olmaması keman dersine yaklaşımımı etkiler” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrenciler ‘katılmıyorum’ (%22,6) ve ‘katılıyorum’ (%23,4) oranıyla en yüksek yüzdede benzer cevaplar vermiştir. Öğrencilerin önemli bir kısmı öğretmenlerin ana çalgısının keman olmamasının keman dersine yaklaşımını etkilediğini düşünürken diğer yüksek oranlı grup ise bu duruma katılmadığını ifade etmiştir.

Tablo 34

Öğrencilerin Çalıştığı Eserlerin Öğretmenler Tarafından Çalınarak Örneklenmesinin Öğrencileri Motive Etme Durumuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	16	11,7
Katılmıyorum	8	5,8
Kararsızım	9	6,6
Katılıyorum	52	38,0
Kesinlikle katılıyorum	52	38,0
Toplam	137	100,0

Tablo 34’te araştırmaya katılan öğrencilerin “Çalıştığım eserlerin öğretmenim tarafından çalınarak örneklenmesi beni motive eder” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Tabloya göre, öğrencilerin ‘kesinlikle katılıyorum’ (%38,0) ve ‘katılıyorum’ (%38,0) ifadeleri ile en yüksek oranda aynı cevapları verdiğini görmekteyiz. Öğrenciler çalıştığı eserlerin öğretmenleri tarafından çalınarak örneklenmesinin onları motive ettiğini düşünmektedir.

Tablo 35

Öğretmenlerin Kişisel Performanslara Yönelik Yaptığı Değerlendirmelerin Öğrencilerin Keman Çalışma İsteğini Artırmasındaki Etkisine Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	15	10,9
Katılmıyorum	9	6,6
Kararsızım	10	7,3
Katılıyorum	56	40,9
Kesinlikle katılıyorum	47	34,3
Toplam	137	100,0

Tablo 35’ da araştırmaya katılan öğrencilerin “ Öğretmenimin kişisel performansıma yönelik yaptığı değerlendirmeler keman çalışma isteğini artırır” ifadesine ilişkin değerlendirmelere göre, öğrenciler en yüksek oranda ‘katılıyorum’ (%40,9) cevabını vermiştir. Bir diğer yüksek yüzde ise %34,3 oranında ‘kesinlikle katılıyorum’ cevabını vermiştir. Buna bağlı olarak öğrencilerin kişisel performanslarına yönelik yapılan değerlendirmelerin keman çalışma isteklerini artırdığı düşünülmektedir. En düşük orana sahip ‘katılmıyorum’ (%6,6) cevabını verenler ise, kişisel performanslarına yönelik yapılan değerlendirmelerin keman çalışma isteklerini artırdığı düşüncesine katılmamaktadır.

4.3. Keman Eğitiminde Motivasyona Etki Eden Çevresel Faktörlere Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 36.

Öğrencilerin Okuldaki Çalışma Odalarının Yeterli Olma Durumuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	21	15,3
Katılmıyorum	38	27,7
Kararsızım	20	14,6
Katılıyorum	41	29,9
Kesinlikle katılıyorum	17	12,4
Toplam	137	100,0

Tablo 36’da araştırmaya katılan öğrencilerin “Okuldaki çalışma odaları yeterlidir” ifadesine ilişkin değerlendirmeye göre en yüksek oranla ‘katılıyorum’ (%29,9) cevabı verilmiş ve okuldaki çalışma odalarını yeterli bulmuşlardır. Bu orana yakın diğer bir yüksek yüzde ise ‘katılmıyorum’ (%27,7) cevabını vermiş ve okuldaki çalışma odalarının yeterli sayıda olmadığını savunmuştur. En düşük oranı ise ‘kesinlikle katılıyorum’ (%12,4) cevabı oluşturmuştur.

Tablo 37

Öğrencilerin Okuldaki Çalışma Odalarının Fiziki Yapısının Keman Çalmaya Yeterli Olmasına Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	21	15,3
Katılmıyorum	16	11,7
Kararsızım	13	9,5
Katılıyorum	66	48,2
Kesinlikle katılıyorum	21	15,3
Toplam	137	100,0

Tablo 37’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Okuldaki çalışma odalarının fiziki yapısı keman çalmaya yeterlidir” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Tabloda görüldüğü üzere en yüksek oranı oluşturan 66 kişi (%48,2) ‘katılıyorum’ cevabını vermiş ve okuldaki çalışma odalarının fiziki yapısının keman çalmaya yeterli olduğunu belirtmiştir.

Tablo 38

Öğrencilerin Bulunduğu Sınıf Seviyesine Göre Bir Haftalık Süreçteki Keman Ders Saatinin Kişisel Gelişimlerine Yeterli Olma Durumuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	27	19,7
Katılmıyorum	30	21,9
Kararsızım	24	17,5
Katılıyorum	39	28,5
Kesinlikle katılıyorum	17	12,4
Toplam	137	100,0

Tablo 38’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Bulduğum sınıf seviyesine göre bir haftalık süreçteki keman ders saati kişisel gelişimim için yeterlidir” ifadesine ilişkin değerlendirmeler doğrultusunda en yüksek yüzdeyi ‘katılıyorum’ (%28,5) cevabı oluşturmuştur. Buna bağlı olarak öğrenciler, bulunduğu sınıf seviyesine göre bir haftalık süreçteki keman ders saatlerini kişisel gelişimi için yeterli bulmaktadır. En düşük yüzdeyi ise ‘kesinlikle katılıyorum’ (%12,4) cevabı oluşturmuştur.

Tablo 39

Öğrencilerin Kullandığı Kemanın Kalitesinin Çalma Performanslarını Etkileme Durumuna Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	16	11,7
Katılmıyorum	8	5,8
Kararsızım	11	8,0
Katılıyorum	47	34,3
Kesinlikle katılıyorum	55	40,1
Toplam	137	100,0

Tablo 39’da araştırmaya katılan öğrencilerin “Kullandığım kemanın kalitesi çalma performansımı etkiler” ifadesine ilişkin değerlendirmelerine göre en yüksek yüzdeyi ‘kesinlikle katılıyorum’ (%40,1) cevabı oluşturmuştur. Bu orana yakın diğer bir cevap ise %34,3 oranıyla ‘katılıyorum’ cevabı olmuştur. Öğrenciler, kullandıkları kemanın kalitesinin çalma performansını etkilediğini düşünmektedir.

Tablo 40

Öğrencilerin Konserlerde Çalarken İnsanların Onları İzliyor Olmasının Kaygılanma Durumlarına Etkisine Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	24	17,5
Katılmıyorum	29	21,2
Kararsızım	21	15,3
Katılıyorum	39	28,5
Kesinlikle katılıyorum	24	17,5
Toplam	137	100,0

Tablo 40’ta araştırmaya katılan öğrencilerin “Konserlerde çalarken insanların beni izliyor olması kaygılanmama sebep olur” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda 39 kişi %28,5 oranıyla ‘katılıyorum’ cevabını vermiştir. ‘Kesinlikle katılıyorum’ (%17,5) ve ‘kesinlikle katılmıyorum’ (%17,5) cevaplarının aynı oranda olduğu, ‘kararsızım’ (%15,3) ve ‘katılmıyorum’ (%21,2) oranlarının ise bu değerlere yakın olduğu söylenebilir.

Bu bilgiler doğrultusunda öğrenciler konserlerde çalarken, insanların kendilerini izliyor olmasının kaygılanmalarına sebep olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 41

Öğrencilerin Kötü Not Alma Durumlarında Kemana Olan İlgilerinin Azalmasına Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	26	19,0
Katılmıyorum	39	28,5
Kararsızım	33	24,1
Katılıyorum	23	16,8
Kesinlikle katılıyorum	16	11,7
Toplam	137	100,0

Tablo 41’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Kötü not aldığında kemana olan ilgim azalır” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrenciler bu soruya en yüksek oranda ‘katılmıyorum’ (%28,5) cevabını vermişlerdir. 33 kişi, %24,1 oranıyla kararsızlığını belirten diğer bir çoğunluğu oluşturmaktadır. En düşük oran olan %11,7’ye denk gelen 16 kişi ise ‘kesinlikle katılıyorum’ cevabını vermiştir. Buna göre, öğrenciler kötü not aldığında kemana olan ilgilerinin azalmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 42

Çevrelerindeki İnsanlardan Kemanı İyi Çaldığına Dair Yorumların Öğrencilerin Motivasyonlarını Artırdığına Dair Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	14	10,2
Katılmıyorum	7	5,1
Kararsızım	14	10,2
Katılıyorum	45	32,8
Kesinlikle katılıyorum	57	41,6
Toplam	137	100,0

Tablo 42’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Çevremdeki insanlardan kemanı iyi çaldığımı duymak motivasyonumu artırır” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri doğrultusunda en yüksek yüzdeyi ‘kesinlikle katılıyorum’ (%41,6) cevabı oluşturmuştur. Bu orana yakın diğer bir cevap ise %32,8 oranıyla ‘katılıyorum’ cevabı olmuştur. Buna bağlı olarak öğrenciler, insanlardan kemanı iyi çaldıklarını duymanın motivasyonlarını artırdığını düşünmektedir. Öğrenciler %5,1 ile en düşük oranda ‘katılmıyorum’ cevabını vermiştir.

Tablo 43

Öğrencilerin Toplu ve Bireysel Çalma Performansında Heyecanlanma Durumlarına Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	22	16,1
Katılmıyorum	22	16,1
Kararsızım	15	10,9
Katılıyorum	46	33,6
Kesinlikle katılıyorum	32	23,4
Toplam	137	100,0

Tablo 43’te araştırmaya katılan öğrencilerin “Konserlerde; toplu çalma performansına göre, bireysel çalma performansında daha fazla heyecanlanırım” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri doğrultusunda öğrenciler en yüksek yüzde olan %33,6 ile ‘katılıyorum’ cevabını vermiştir. ‘Kesinlikle katılmıyorum’ (%16,1) ve ‘katılmıyorum’ (16,1) cevaplarının ise yüzdelik oranlarının aynı olduğu görülmektedir. %10,9 oranındaki 15 öğrenci ise kararsız olduğunu belirtmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda öğrencilerin konserlerde; toplu çalma performanslarına göre, bireysel çalma performanslarında daha fazla heyecanlandıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 44

Öğrencilerin Zor Bir Teknikle Karşılaştığında Çalışma İsteklerindeki Azalmaya Yönelik Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	24	17,5
Katılmıyorum	30	21,9
Kararsızım	32	23,4
Katılıyorum	32	23,4
Kesinlikle katılıyorum	19	13,9
Toplam	137	100,0

Tablo 44’te araştırmaya katılan öğrencilerin “Zor bir teknikle karşılaştığımda çalışma isteğim azalır” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri yer almaktadır. Öğrenciler en yüksek oranda ‘katılıyorum’ (%23,4) ve ‘kararsızım’ (%23,4) cevaplarını vermiştir. Bu cevapların yüzdelik oranlarının aynı olduğu görülmektedir. Bu oranlara yakın bir diğer cevap da ‘katılmıyorum’ (%21,9) cevabı iken, en düşük yüzdeli cevap ise ‘kesinlikle katılıyorum’ (%13,9) olmuştur. En yüksek yüzdeyi oluşturan öğrenciler, zor bir teknikle karşılaştığında çalışma isteğinin azaldığını düşünürken diğer en yüksek yüzdeyi oluşturan öğrenciler ise bu durumu değerlendirmede kararsız olduğunu belirtmiştir.

Tablo 45

Kemanın Perdesiz Bir Çalgı Olmasının Zorluğuna Yönelik Öğrenci Görüşleri

	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	23	16,8
Katılmıyorum	34	24,8
Kararsızım	26	19,0
Katılıyorum	34	24,8
Kesinlikle katılıyorum	20	14,6
Toplam	137	100,0

Tablo 45’te araştırmaya katılan öğrencilerin “Keman çalgısının perdesiz olması keman çalmada zorluk yaşamama sebep olur” ifadesine ilişkin değerlendirmeleri doğrultusunda, en yüksek yüzdeleri ‘katılıyorum’ (%24,8) ve ‘katılmıyorum’ (%24,8) cevapları oluşturmuştur. Bu cevapların yüzdelik oranlarının aynı olduğu görülmektedir. Öğrencilerin % 19,0’ı ise kararsız olduğunu belirtmiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Çalgı Eğitimi Keman Dersinde Motivasyonu Etkileyen Faktörlerin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi içerikli araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak sonuç ve öneriler yer almaktadır. Sonuçlara göre:

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımına bakıldığında, büyük çoğunluğu kız öğrencilerin oluşturduğu görülmüştür.

Öğrencilerin sınıflara göre dağılımlarına bakıldığında, genel olarak dağılımların birbirine yakın olduğu ve ikinci sınıf öğrencilerinin çoğunluğu oluşturduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin günlük çalışma sıklığına bakıldığında, yüksek oranda her gün bir saat keman çalıştıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Güzel Sanatlar Liselerinde okuyan keman öğrencilerinin ailelerin yüksek oranda müzikle ilgilenmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin güzel sanatlar lisesini tercih etmesinde kendi kararlarının etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bir diğer yüksek oranda ise aile etkisi ile seçtiklerini belirtmişlerdir. Çevre faktörünün ise çok az etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrenciler yüksek oranda keman çalgısını kendi tercihi ile seçtiğini söylerken, çevrenin keman çalgısını tercih etmelerinde çok az etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin yüksek oranda güzel sanatlar lisesine gelmeden önce keman eğitimi almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi veren öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ana çalgısının keman olduğu tespit edilmiştir. Buna bağlı olarak keman eğitimi veren

öğretmenlerin ana çalgısının keman olması, keman eğitimi sürecini daha verimli ve nitelikli hale getirmesi açısından önem taşımaktadır.

Güzel Sanatlar Liselerinde okuyan keman öğrencilerinin düzenli olarak keman çalışmadığında huzursuz hissettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin fiziksel özelliklerinin keman çalmaya yüksek oranda uygun olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerin yüksek oranda kemana sevecek çalıştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrenciler yüksek oranda, heyecanlı bir karaktere sahip olmalarının keman çalma performansını olumsuz etkilemediğini düşünürken yakın orandaki cevapta ise bu öğrencilerin durumda kararsız oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrenciler yüksek oranda, uzun süre aynı etütleri çalıştıklarında motivasyonlarının düştüğünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin kendilerinden daha iyi keman çalan birini gördüklerinde keman çalma isteklerinde artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna bağlı olarak öğrencilerin arkadaşlarından etkilenmesiyle beraber, rekabet duygusunun öğrencilerin çalışma motivasyonlarını artırdığı görüşü ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin keman çalmaya uzun süre ara verdiklerinde kendilerini yüksek oranda huzursuz hissettikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin güzel sanatlar lisesinde okumaktan yüksek oranda mutlu olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrenciler yüksek oranda, güzel sanatlar lisesine gelmeden önce keman eğitimi almış olmanın ders başarısı için gerekli olduğunu belirtmişlerdir.

Öğrencilerin keman eğitiminin sonunda ulaşmayı düşündükleri hedefleri hakkında yeterli bilgi sahibi olma konusunda yüksek oranda kararsız olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin çekingен bir karaktere sahip olmalarının, keman çalma performanslarını olumsuz etkilediği konusunda yüksek oranda kararsız oldukları görüşü ortaya çıkmıştır.

Verilen cevaplar doğrultusunda, öğretmenlerin seviyelerine uygun etütler seçmesinin öğrencilerin keman çalma isteklerini artırmada etkili olabileceği sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin ders saatleri dışındaki çalışmalarını denetlemesinin, öğrencilerin kemana olan ilgilerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin piyano ile eşlik yapmasının öğrencilerin keman eğitimi sürecine olumlu katkı sağladığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin derste kemana aktif kullanması halinde, öğrencilerin derse olan motivasyonlarını artırdığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Öğretmenlerin konserler düzenlemesinin öğrencilerin özgüvenini artırdığı görüşü ortaya çıkmaktadır.

Öğretmenlerin, öğrencileri yapılacak konser etkinliklerine yönlendirmesinin kemana olan meraklarını artırdığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin, arkadaşları ile birlikte çalmaya yönlendirilmelerinin kemandan keyif almalarına katkı sağladığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin olumlu tutum ve davranışlarının, öğrencilerin çalma performanslarını artırmasında önemli bir etken olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrenciler yüksek oranda, öğretmenlerin seçtiği etütlerin dönemleri ve bestecileri hakkında bilgiler vermesinin kemana etkili çalma isteklerini artıracak yönünde görüş belirtmiştir.

Öğrenciler derse hazırlıklı gitmediklerinde, öğretmenlerin kendilerini cezalandırmasının öğrencilerin keman çalışmalarını yüksek oranda olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin öğrencileri diğer arkadaşları ile kıyaslamasının, öğrencilerin kendilerini kemanda yetersiz hissetmesine sebep olacağı sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Öğretmenlerin eser seçiminde öğrencilerin fikirlerini sormasının, öğrencilerin kemana sevmelerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin önemli bir kısmı, öğretmenlerinin ana çalgısının keman olmamasının keman dersine yaklaşımını etkilediğini düşünürken diğer yüksek oranlı grubun ise bu tespite katılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin çalıştığı eserlerin öğretmenleri tarafından çalınarak örneklenmesinin büyük çoğunlukla onları motive ettiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrenciler yüksek oranda, kişisel performanslarına yönelik yapılan olumlu değerlendirmelerin keman çalışma isteklerini artırdığı yönünde görüş belirtmiştir.

Öğrenciler yüksek oranda okuldaki çalışma odalarının yeterli olduğunu düşünürken, bu görüşün yüzdesine yakın diğer bir cevap ise okuldaki çalışma odalarının yeterli sayıda olmadığı yönünde olmuştur.

Okuldaki çalışma odalarının fiziki yapısının keman çalmaya yeterli olduğu tespit edilmiştir.

Bulundukları sınıf seviyesine göre, bir haftalık süreçteki keman ders saatlerini kişisel gelişimi için öğrencilerin yeterli bulduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin kullandıkları kemanlarının kalitesinin çalma performanslarını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrenciler konserlerde çalarken, insanların kendilerini izliyor olmalarının öğrencilerin kaygılanmalarına sebep olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Öğrenciler kötü not aldığımda kemana olan ilgilerinin azalmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin insanlardan kemana iyi çaldıklarını duymalarının motivasyonlarını artırdığı sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Öğrencilerin konserlerde; toplu çalma performanslarına göre, bireysel çalma performanslarında daha fazla heyecanlandıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrenciler zor bir teknikle karşılaştıklarında yüksek oranda çalışma isteklerinin azaldığını düşünürken, diğer yüksek oranlı cevapta ise bu durumu değerlendirmede kararsız oldukları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin keman çalgısının perdesiz olmasının keman çalmada zorluk yaşama durumuna etkisini, katılıyorum ve katılmıyorum ifadeleriyle değerlendirmeleri doğrultusunda, en yüksek ve aynı yüzdeleri katılıyorum ve katılmıyorum cevaplarının oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1. Öneriler

Keman eğitimi sürecinde, öğrencinin her gün düzenli olarak belli saatlerde kemana zaman ayırması çalgı eğitimi açısından önemli bir noktayı oluşturmaktadır. Çoğu öğrencinin her gün bir saat keman çalıştığı sonucuna bağlı olarak öğrencilerin günlük çalışma sıklığını artırmaları yönünde çalışmalar yapılabilir. Keman eğitimcilerinin ve ünlü virtüözlerin biyografilerinden örneklerle ilham almaları sağlanarak çalışma motivasyonları artırılabilir.

Öğrencilerin güzel sanatlar lisesine gelmeden önce keman eğitimi almış olmalarının ne gibi olumlu ve olumsuz sonuçlar doğuracağı yönünde çalışmalar yapılabilir.

Keman eğitimi veren öğretmenlerin ana çalgısının keman olması; öğrencilerin kemanı, teknik ve müzikal açıdan profesyonel olarak öğrenebilmeleri, eğitim sürecini daha verimli ve nitelikli yönetebilmeleri açısından önem taşımaktadır. Öğretmenlerine teknik ve müzikal anlamda güven oluşturan öğrencilerin, çalgısına da olumlu tutum geliştirerek motivasyonları artacaktır. Buna bağlı olarak güzel sanatlar liselerinde çalgı derslerine giren öğretmenlerin ana çalgısının keman olması yönünde özenli olunmalıdır.

Belli bir düzen ve istikrar gerektiren keman eğitimi sürecinde, öğrenciler çalgılarını düzenli çalışmadığı zamanlarda huzursuz hissedebilir.

Öğrencilerin çalgılarına olumlu tutum geliştirmelerinde ve çalgılarını isteyerek çalışmalarında fiziksel özelliklerin keman çalmaya uygun olmasının önemli olduğu düşünülmektedir. İleride oluşabilecek teknik ve sağlık sorunların yaşanmaması adına çalgı seçiminin alanında uzman öğretmen kontrolü ile yapılması önerilmektedir.

Öğrencilerin heyecanlı bir karaktere sahip olması keman çalma performanslarını olumsuz etkileyerek motivasyonlarını düşürebilmektedir. Eğitimciler, heyecanlı karaktere sahip bireyleri tespit etmeli ve onların profesyonel anlamda yardım almaları sağlanmalıdır.

Öğrencilerin uzun süre aynı etütleri çalışması motivasyonlarının düşmesinde önemli bir etkidir. Buna bağlı olarak eğitimcilerin öğrencilere aynı etüdü verme konusunda ısrarcı olmamalarının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerin kendilerinden daha iyi keman çalan birini gördüklerinde keman çalma isteklerinde olumlu yönde artış sağladığı sonucuna bağlı olarak, öğrencilerin motivasyonlarını artıracak, birbirlerini dinleme fırsatı bulduğu etkinlikler düzenlenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Belli bir düzen ve istikrar gerektiren keman eğitimi sürecinde, öğrencilerin çalgılarına uzun süre ara vermeleri çalgılarına karşı uyum problemi yaşamlarına neden olmakta ve motivasyonlarını düşürmektedir. Bu sebeple öğretmenlerin, öğrencilerin istikrarı korumalarını sağlamaları yönünde belirli aralıklarda motivasyonu artırıcı konuşmalar yapması önerilir.

Öğrencilerin keman eğitimi aldıkları sürecin sonunda ulaşmayı düşündüğü hedefleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmaları gelecekte alanına hakim, iyi yetişmiş bireylerin oluşmasında önemli bir etkidir. Hedefi olan bireylerin çalgısına olan motivasyonları da artacaktır. Buna bağlı olarak her öğrenci hedef oluşturma yönünde desteklenmeli, onlara doğru yönlendirmeler yapılmalı ve eğitimler verilmelidir.

Çekingen bir karaktere sahip olmak öğrencilerin keman çalma performanslarını düşürerek motivasyonlarını etkilemektedir. Her öğrencinin kişilik özellikleri birbirinden farklıdır ve buna bağlı olarak öğretmenlerin eğitim sürecini bu farklılıkları dikkate alarak planlaması ve sürdürmesi önerilmektedir.

Öğrencilerin seviyelerine uygun etütler çalması motivasyonlarını artırmada önemli bir etkidir. Öğrenci zor bir teknik ve etütle karşılaştığında yetersizlik duygusuna kapılarak çalgısından uzaklaşabilir. Buna bağlı olarak öğretmenlerin, öğrencilerin istek ve yetenekleri doğrultusunda, seviyelerine uygun etütler seçmesi, fikirlerini alması ve onlarla iletişim halinde olması önerilir.

Öğretmenlerin, öğrencilerin ders saatleri dışındaki çalışmalarını denetlemesi, öğrencilerin kemana olan motivasyon düzeylerini artırmaktadır. Buna bağlı olarak öğretmenlerin öğrencilerle ders saatleri dışında da iletişim kurması ve onlara yönlendirmeler yapması önerilir.

Öğrencilerin entonasyon problemi yaşamaması ve çalgısından zevk alabilmesi açısından öğretmenlerin piyano ile eşlik yapması önerilir. Bu durum keman eğitimi sürecine katkı sağlayarak öğrencilerin çalışma motivasyonunu artıracaktır.

Öğrencilerin gözlem, taklit ve dinleme yoluyla birçok kazanım elde ettiği keman eğitimi sürecinde, öğretmenlerin derste kemana aktif kullanması önerilmektedir.

Öğretmenlerin konserler düzenlemesinin öğrencilerin özgüvenini artırdığı sonucuna bağlı olarak; öğretmenlerin, öğrencilerin performanslarını sergileyebileceği bireysel ve toplu konserleri sık sık düzenlemesi önerilir. Özgüveni artan öğrencilerin çalgılarını daha özverili ve istekli bir şekilde çalışacakları ve motivasyonlarını yüksek tutabilecekleri düşünülmektedir.

Bir öğrencinin bir çalgıya ilgi ve merak duyması, çalgıyı keşfederek yeni bilgiler edinmesinin çalgıya olan motivasyonunu her daim dinç tutacağı düşünülmektedir. Buna bağlı olarak öğretmenlerin, öğrencilerin merakını artıracak konser etkinlikleri düzenlemesi önerilir.

Öğrencilerin sosyal kişiliklerinin gelişmesinde ve müzik yapmaktan keyif almalarında birlikte çalmanın çok büyük motive edici etkisi olduğu düşünülmektedir. Öğretmenlerin öğrencileri; ikili, üçlü, dörtlü ve orkestra gibi topluluklarda birlikte çalmaya ve birlikte müzik yapmaya yönlendirmesi önerilmektedir.

Öğretmenlerin eğitim sürecinde öğrencilere sadece nota ve ritmin öğretildiği tek düze eğitimden vermekten ziyade; onları cesaretlendirecek, şevkini artıracak ve müzik sevgisinin gelişmesine katkı sağlayacak olumlu tutum ve davranışlarda bulunması önerilmektedir.

Öğretmenlerin çalışacağı eserlerin dönemleri hakkında öğrencilere bilgiler vermesinin; eserlere yönelik ilgi ve meraklarının artmasına bundan dolayı da eserleri stillerine uygun olarak öğrenmelerine ve çalmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öğretmenlerin, öğrencileri farklı bestecilerden farklı stillerde müzikler dinlemeye teşvik etmesi önerilmektedir.

Öğretmenlerin, öğrencileri cezalandırmak yerine onlara daha güvenli ve rahat hissedeceği bir ortam sunarak yüreklendirici olmaları ve bu işi yapabildiklerine inandırmaları gerekmektedir.

Öğretmenler öğrenciler ile arasındaki dengeyi iyi kurmalı, iletişimde kullandığı eleştirel dil, uygun ve yapıcı olmalıdır. Öğretmenler, öğrencilerin özgüvenlerini artıracak, onları rahatlatarak ifadeler kullanmalı ve yeterince potansiyel sahibi olduklarına inandırmalıdır. Buna bağlı olarak öğretmenlerin öğrencileri diğer arkadaşları ile kıyaslaması ve karşılaştırması önerilmemektedir.

Öğretmenlerin, çalıştırılacak eserler konusunda öğrenciler üzerinde fazla kuralcı ve baskıcı olmaması gerekir. Öğrencilerin çalışacağı eserler hakkında fikirlerinin alınması ve eserleri kendilerinin seçmiş olmaları, motivasyonlarını olumlu yönde artıracaktır. Öğrencilerin becerilerini sergileyebileceği ve başarılı hissetmelerini sağlayabileceği eserlerin seçimini yapmak önerilir.

Öğretmenlerin rol model olduğu sağlıklı bir eğitim sürecinde, güvenli bir ortam oluşması için öğretmenlerin ana çalgısının keman olması konusunda özenli davranılması gerekmektedir.

Sağlıklı öğretmen ve öğrenci ilişkisinde, öğretmenlerin öğrencilere kendilerini ne şekilde tanıttığı önemli bir etkidir. Çalgısını derste aktif kullanan öğretmen, öğrencinin kendisine ve çalgısına bakış açısını değiştirerek motivasyonunu olumlu yönde etkileyecektir.

Öğretmen-öğrenci ilişkisi, öğrencinin ilerleme kat etmesinde belirleyici merkezdir. Öğretmenlerin, öğrencilerin kişisel performanslarına yönelik yaptığı değerlendirmelerin sağlıklı bir eğitimin temelini oluşturduğu düşünülmektedir. Öğretmenler, öğrencilerinin ruhsal durumunu, ihtiyaçlarını anlamalı ve başarılı olamayan öğrencilere bile yapıcı ve

olumlu övgülerini sürdürmelidir. Zorluk yaşadığı pasajlarda cesaretlendirmeli ve yol gösterici olmalıdırlar.

Güzel sanatlar liselerinde bulunan odaların, nicelik ve nitelik açısından donanımlı olması gerekmekte ve iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır.

Kullanılan kemanın kalitesi çalma performansını etkilediği için, öğretmenlerin öğrencilere bu anlamda doğru yönlendirme yapmaları önemlidir.

Öğrencilerin kaygılarını azaltacak güvenli ve rahat ortamı oluşturmak gerekir. Buna bağlı olarak öğrencilerin kaygılarını azaltmaları için performanslarını olumsuz etkileyecek her türlü etkenden uzak durmaları gerekir. Bireysel ya da toplu performanslarında hatayı en aza indirmek için çalınacak olan esere hakim olmaları önemlidir.

Öğrenciler toplu performanslarına göre bireysel çalma performanslarında daha fazla heyecanlanmaktadırlar. Bu durumda öğrenciler çalacağı eserleri çok iyi çalışmış olmalıdır. Kaygı ve endişeyi en aza indirebilmek için, icra edecekleri eserin provasını konser verecekleri alanda yapmaları ve eseri ezber seviyesinde çalışıyor olmaları önerilmektedir. Öğrenciler başarıyı hissettikçe özgüvenleri artarak kaygıları azalacaktır.

Öğrencilerin zor bir teknikle karşılaşmaları motivasyonlarını düşürerek, çalışma isteklerinin azalmasına neden olmaktadır. Öğretmenlerin, öğrencilerin seviyelerine uygun etüt seçimi yapmaları ve bu süreci öğrencilere daha doğru ve etkili nasıl kullanabileceklerini öğretmesi gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Adair, J. (2006). *Etkili motivasyon*. (S. Uyan, Çev.). İstanbul: Babıali Kültür.
- Akbaba, S. (2006). *Eğitimde motivasyon*. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(13), 343-361.
- Akcan Ünsal, A. S. (2011). *Piyano eğitimindeki motivasyon durumunun öğretmen elemanı ve öğrenci açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Akgül, D. (1997). *Anadolu güzel sanatlar liseleri keman eğitimi sürecinin değişkenlerinin analizi yorumlanması ve öneriler*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Akın, O. N. (2019). *Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde çalgı eğitimi viyola dersinde motivasyonun önemine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Akkol, M. L. (2018). Türkiye'deki müzik eğitiminde toplumsal ve ekonomik statüye dayalı eşitsizlikler. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 463-492.
- Ames, C. & Ames, R. (1981). Competitive versus individualistic goal structures: The salience of past performance information for causal attributions and affect. *Journal of Educational Psychology*, 73(3), 411-418.
- Atılğan Bozarıslan, S. (2020). *Türkiye'deki güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin müzikal yaşantısı ve motivasyon düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, A. (1999). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*. İstanbul: Alfa Ders Kitapları.

- Banger, G. *Motivasyon*. <https://docplayer.biz.tr/9041367-Motivasyon-gurcan-banger.html> sayfasından erişilmiştir.
- Başaran Tanrıöver, G. (2011). *Güzel sanatlar ve spor liselerinde bireysel ses eğitimi ders kitabının öğrenci ve öğretmen açısından işlevselliğinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Beyaz, Y. (2021). *Covid19 salgını dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretim elemanlarının bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Büyükaksoy, F. (1997). *Keman öğretiminde ilkeler ve yöntemler*. Ankara: Armoni.
- Cada, S. (1999). Von der Kunst der paedagogischen Kommunikation. *Üben und Musizieren*. 4, 6-12.
- Coşkun, S. (2007). *Türkiye’de Anadolu güzel sanatlar liseleri (yaylı çalgılar) bireysel çalgı eğitimi dersinde piyano eşlikli çalışmalara ilişkin öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Cüceloğlu, D. (2018). *Öğretmenim bir bakar mısın? Öğretmen’in gücü üzerine*. İstanbul: Final Kültür Sanat.
- Çalışkan, T. (2008). *Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitiminde güdülenme düzeyleri ve başarı durumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çaylak, D. G. (2022). *Müzik eğitimi ana bilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin bireysel çalgı dersine yönelik akademik motivasyon ve tutumlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Çilden, Ş. (2003, Ekim). *Çalgı eğitiminde nitelik sorunları*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu Bildirisi, İnönü Üniversitesi, Malatya, 297-302.
- Çilden, Ş. (2006, Nisan). *Müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde çalgı eğitiminin nitelik sorunlarının irdelenmesi*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, 542-548.
- Daniel, J.J. (2006). *Effects of band and seating placement on the motivation and musical self-esteem of high school wind musicians*. Master Thesis, Bowling Green State University Graduate College.

- Durgun, M. (2018). *Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencilerinin piyano dersi motivasyonlarının piyano dersi başarısı ile ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Edman, I. (1966). *Sanat ve insan*. (T. Oğuzkan, Çev.), İstanbul: MEB.
- Ercan, L. (2003). *'Motivasyon', sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar*. (Ed: L. Küçükahmet). Ankara: Nobel.
- Erdem, B. (2013). *Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimine dönük motivasyon düzeylerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Erdinç, B. (2011). *Güzel sanatlar ve spor liselerinde keman eğitimindeki başarıyı etkileyen faktörlerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Ergen, D. & Bilen, S. (2010). İlköğretim düzeyinde eşlikli çalmaya dayalı keman eğitiminin entonasyon, özgüven ve tutum üzerindeki etkisi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 23-32.
- Ergüven, E. (2022). *Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersi başarılarına yönelik öz düzenleme becerilerinin ve motivasyonlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Erten, S. (2022). *Çalgı eğitiminde öğretmen profili ile öğrencilerin çalgı dersine yönelik motivasyonları ve tükenmişlikleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Ertürk, S. (1998). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan.
- Fenmen, M. (1991). *Müzikçinin el kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Fenmen, M. (1997). *Müzikçinin el kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Galamian, I. (1962). *Principles of violin playing and teaching*. London: Prentice-Hall.
- Galamian, I. (1999). Öğreticilere birkaç söz (H. Alapınar Çev.). *Orkestra Dergisi*, 1(306), 28-32.
- Gasımova, T. (2010). Piyano öğrenme ve öğretme teknikleri. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 1(25), 99-106.

- Gören, Ö. A. (2013). *Kemanda teknik sorunların saptanması ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri*. Sanatta Yeterlilik Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gümüş, S. & Sezgin, B. (2012). *Motivasyonun örgütsel bağlılığa ve performansa etkisi*. İstanbul: Hiperlink.
- Günay, E. & Uçan, A. (1980). *Çevreden evrene keman eğitimi I*. Ankara: Dağarcık.
- Gürbüz, S. & Şahin, F. (2017). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Felsefe-Yöntem-Analiz*. Ankara: Seçkin.
- Hafızoğlu, R. B. (2019). *Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü keman derslerinde öğrenme stratejilerinin kullanımı ve etkililik düzeyi*. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Karaçoban, İ. B. (2019). *Güzel sanatlar ve eğitim fakülteleri müzik bölümündeki flüt öğrencilerinin çalgılarına yönelik motivasyon düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kocaarslan, B. (2009). *Genel müzik eğitimi alan ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutum, müzikal özgüven ve motivasyon düzeylerinin karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Kurtaslan, Z. (2009). Türk keman okulunun oluşum süreci ve temsilcileri. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1(26), 409-429.
- Kutlu, G. G. (2011). *Güzel sanatlar ve spor liseleri 9. sınıf öğrencilerinin keman eğitimi başlangıcındaki hazır bulunuşluk düzeylerine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Menuhin, Y. (1996). *The violin*. Paris: Flammarion.
- Millî Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Yönetmeliği. (2009). T.C. Resmî Gazete, 27260, 16 Haziran 2009.
- Millî Eğitim Bakanlığı Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği. (2015). T.C. Resmî Gazete, 29403, 1 Temmuz 2015.
- Müniroğlu, B. (2001). *Viylonsel eğitiminde karşılaşılan güçlükler*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Orhan, Ş. (2006). Anadolu güzel sanatlar liseleri çalgı eğitiminde motivasyon. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(20), 130-136.
- Önen, L., & Tüzün, B. (2005). *Motivasyon*. İstanbul: Epsilon.
- Özder, Z. (2010). *Anadolu güzel sanatlar liseleri viyolonsel eğitiminde motivasyonun yeri ve önemine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özen, N. (1994). “Müzik eğitimi bölümünde yapılan keman öğretiminde “yay” ile aynı gürlükte ses üretmedeki temel davranışlar. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 169-174.
- Özmenteş, S. (2008). Çalgı eğitiminde öz düzenlemeli öğrenme taktikleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(16), 157-175.
- Öztürk, G. (2023). *Keman eğitiminde pilates egzersizlerinin öğrencilerin çalgı performansına, çalgı motivasyonuna ve çalgı performans kaygısına etkisi*. Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Konya.
- Parasız, G. (2009). Eğitim müziği eksenli keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş Türk müziği eserlerinin tespitine yönelik bir çalışma. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 15, 19–24.
- Pintrich, P. R., & De Groot, E. V. (1990). Motivational and self-regulated learning components of classroom academic performance. *Journal of Educational Psychology*, 82(1), 33–40.
- Pogojeva, T. V. (1966). *Keman öğretiminde yöntemsel sorunlar*. Moskova: Müzik.
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78.
- Saunders, M., Lewis, P. ve Thornhill, A. (2007). *Research Methods for Business Students*. Harlow: Financial Times Prentice Hall.
- Say, A. (2005). *Müzik ansiklopedisi* (C. 1-3). Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Schleuter, S. (1997). *A sound approach to teaching instrumentalists*, New York: Schimmer.
- Sergiovanni, T. J., & Starratt, R. J. (1993). *Supervision a redefinition*. New York: McGraw-Hill.

- Sungurtekin, M. (2010). Motivasyon ve çalgı eğitimindeki yeri. *Journal of New World Sciences Academy*, 5(1), 28-34.
- Şendurur, Y. (2001). Keman eğitiminde etkili öğrenme - öğretme yöntemleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 145-155.
- Tan, H. (2016). *Güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Tarkum, E. (2006). Keman öğretiminde rol oynayan faktörler. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 2(4), 169-173.
- Tarman, S. (2006). *Müzik eğitiminin temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi.
- Tunçer, P. (2013). Örgütlerde performans değerlendirme ve motivasyon. *Sayıştay Dergisi* 1(88), 87-108.
- Turan Engin, D. (2012). *Müzisyenlerin kişilik özellikleri, çalgılarına yönelik tutumları ve motivasyon düzeylerinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Uçan, A. (1990). *Müzik eğitiminin niteliği, üç ana türü ve bazı temel sorunları*. *Orkestra Dergisi*, 1(207), 25-49.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi temel kavramlar – ilkeler – yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (1994). Türkiye’de müzik eğitimcisi yetiştiren yüksek öğretim kurumlarındaki eğitim sisteminin çözümlenmesi. *Trabzon: Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi* 3, 14.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (2004). *Anadolu güzel sanatlar liseleri için keman ders kitabı lise hazırlık*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler yaklaşımlar ve Türkiye’deki durum*. Ankara: Evrensel Müzik Evi.
- Uslu, M. (1998). *Türkiye’de çalgı eğitiminin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Uslu, M. (2006). Türkiye’de çalgı eğitiminin yaygınlaştırılmasında ve geliştirilmesinde çoksesli müzik eğitimi görüşü. *Müzik ve Bilim Dergisi*, 5, 1-10.

- Uslu, M. (2012). Nitelikli keman eğitimine yönelik yaklaşımlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 1-11.
- Varış, F. (1987). *Eğitim bilimine giriş*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi.
- Wentzel, K. R., & Wigfield, A. (2009). Introduction. In K. R. Wentzel, & A. Wigfield (Eds.), *Handbook of motivation in school* (pp. 1-9). Oxfordshire: Routledge.
- Yavuzer, H., Demir, İ., Meşeci, F., ve Sertelin, Ç. (2005). Günümüz gençliğinin gelecek beklentileri. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 93–103.
- Yılmaz, K. (2020). *Öğrencilerin müzik dersine ilişkin motivasyonlarını artırmaya yönelik müzik öğretmeni çalışmalarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Zengin, E. (2023). *Ortaokul öğrencilerinin fen öğrenmeye yönelik motivasyonları ve başarı güdülerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çanakkale.

EKLER

EK 1. Anket Formu

Değerli öğrenciler,

Bu çalışma, Güzel Sanatlar Liselerinde müzik bölümü çalgı eğitimi keman dersinde motivasyonu etkileyen faktörleri öğrenci görüşleri doğrultusunda ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilecektir. Ankette yer alan ifadelere vereceğiniz cevaplar araştırmaya nitelikli bir katkı sağlamış olacaktır. Verdiğiniz yanıtlar çerçevesinde size uygun seçeneğin önündeki parantezin içine (X) işareti koyunuz. Kişisel bilgilere ihtiyaç olmadığından isim belirtmenize gerek yoktur. Verdiğiniz cevaplar gizli tutulacağından tüm soruları eksiksiz doldurmanız ve samimi cevaplar vermeniz araştırma açısından önemlidir.

Samimi cevaplarınız ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Yasemin KOCA

Gazi Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Okulunuzun Adı:.....

2. Cinsiyetiniz:

() Kız

() Erkek

3. Kaçınıcı sınıfta öğrencisiniz?

() 1. Sınıf

() 2. Sınıf

() 3. Sınıf

() 4. Sınıf

4. Enstrüman çalışma saatleriniz ne sıklıktadır?

() Her gün 1 saat

() Her gün 2 saat

() Her gün 3 saat ve daha fazla

() Hiç çalışmam

5. Ailenizde müzikle ilgilenen kimse var mı?

() Evet () Hayır

6. Güzel sanatlar lisesini tercih etmenizde kim etkili oldu?

() Ailem

() ğretmenim

() Kendim

() evrem

7. Keman algısını tercih etmenizde kim etkili oldu?

() Ailem

() ğretmenim

() Kendim

() evrem

8. Güzel Sanatlar Lisesine gelmeden önce keman eēitimi aldınız mı?

() Evet () Hayır

9. Öğretmeninizin ana çalgısı keman mıdır?

() Evet () Hayır

10. Okuldaki alışma odaları yeterlidir.

() Kesinlikle katılmıyorum () Katılmıyorum () Fikrim yok

() Katılıyorum () Kesinlikle katılıyorum

11. Okuldaki alışma odalarının fiziki yapısı keman çalmaya yeterlidir.

() Kesinlikle katılmıyorum () Katılmıyorum () Fikrim yok

() Katılıyorum () Kesinlikle katılıyorum

12. Bulunduēum sınıf seviyesine göre bir haftalık süreçteki keman ders saati kişisel gelişimim için yeterlidir.

() Kesinlikle katılmıyorum () Katılmıyorum () Fikrim yok

() Katılıyorum () Kesinlikle katılıyorum

13. Öğretmenimin seviyeme uygun etütler seçmesi keman çalma isteğimi artırır.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

14. Öğretmenimin ders saati dışında çalışmalarımı denetlemesi kemana olan ilgimi olumlu etkiler.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

15. Öğretmenimin piyano ile eşlik yapması keman eğitimi sürecime katkı sağlar.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

16. Öğretmenimin derste kemanı aktif kullanması derse olan motivasyonumu artırır.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

17. Öğretmenimin konserler düzenlemesi özgüvenimi artırır.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

18. Öğretmenimin yapılacak konser etkinliklerine yönlendirmesi kemana olan merakımı artırır.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

19. Öğretmenimin arkadaşlarımla birlikte çalmaya yönlendirmesi kemandan keyif almama katkı sağlar.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

20. Öğretmenimin olumlu tutum ve davranışları, çalma performansımı artırır.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

21. Öğretmenimin seçtiği etütlerin dönemleri ve bestecileri hakkında bilgiler vermesi kemanı etkili çalma isteğimi artırır.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

22. Derse hazırlıklı gitmediğimde öğretmenimin beni cezalandırması keman çalışmamı olumsuz etkiler.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

23. Öğretmenimin beni diğer öğrencilerle kıyaslaması kendimi kemanda yetersiz hissetmeme sebep olur.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

24. Öğretmenimin eser seçiminde fikrimi sorması kemanı sevmem de etkili olur.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

25. Öğretmenimin ana çalgısının keman olmaması keman dersine yaklaşımımı etkiler.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

26. Çalıştığım eserlerin öğretmenim tarafından çalınarak örneklenmesi beni motive eder.

☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok

☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

27. Öğretmenimin kişisel performansıma yönelik yaptığı değerlendirmeler keman çalışma isteğimi artırır.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

28. Kullandığım kemanın kalitesi çalma performansımı etkiler.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

29. Konserlerde çalarken insanların beni izliyor olması kaygılanmama sebep olur.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

30. Düzenli olarak keman çalışmadığımda huzursuz hissederim.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

31. Fiziksel özelliklerim keman çalmaya uygundur.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

32. Kötü not aldığımda kemana olan ilgim azalır.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

33. Keman dersine severek çalışırım.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

34. Çevremdeki insanlardan kemanı iyi çaldığını duymak motivasyonumu artırır.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

35. Heyecanlı bir karaktere sahip olmam keman çalma performansımı olumsuz etkiler.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

36. Çekingen bir karaktere sahip olmam keman çalma performansımı olumsuz etkiler.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

37. Uzun süre aynı etütleri çalışmak kemana olan motivasyonumun düşmesine sebep olur.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

38. Benden daha iyi keman çalan birini gördüğümde keman çalma isteğim artar.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

39. Konserlerde; toplu çalma performansına göre, bireysel çalma performansında daha fazla heyecanlanırım.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

40. Zor bir teknikle karşılaştığımda çalışma isteğim azalır.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

41. Keman algısının perdesiz olması keman çalmada zorluk yaşamama sebep olur.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

42. Keman çalmaya uzun süre ara verdiğim zamanlarda kendimi huzursuz hissedirim.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

43. Güzel Sanatlar Lisesinde olmaktan mutluyum.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

44. Güzel Sanatlar Lisesine gelmeden önce keman eğitimi almış olmak ders başarısı için gereklidir.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

45. Keman eğitimimin sonunda ulaşmayı düşündüğüm hedeflerim hakkında yeterli bilgi sahibiyim.

- ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Fikrim yok
☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle katılıyorum

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..